

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล

(Individual Study)

เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยว
กรณีศึกษานักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตู่

จัดทำโดย นายอรรถพร พุทธิกำพล

รหัส 1013

รายงานนี้เป็นส่วนหนึ่งของการฝึกอบรม

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1

สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ

ประจำปี 2552

ลิขสิทธิ์ของกระทรวงการต่างประเทศ

รายงานการศึกษาส่วนบุคคล
(Individual Study)

เรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยว
กรณีศึกษานักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตู่

จัดทำโดย นายอรรถพร พุทธิคำพล
รหัส 1013

หลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1
สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศ
ประจำปี 2552
รายงานนี้เป็นความคิดเห็นเฉพาะบุคคลของผู้ศึกษา

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร

มณฑลกวางตุ้งเป็นมณฑลที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าที่สุดและมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของจีน มี GDP ในปี พ.ศ.2551 สูงที่สุดเมื่อเทียบกับทุกมณฑล นักท่องเที่ยวจากมณฑลกวางตุ้งเป็นนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ด้วยเหตุผลหลายประการ นับตั้งแต่ความผูกพันทางสายเลือดที่คนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษมาจากเมืองแต้จิ๋ว และเมืองซัวเถา ในมณฑลกวางตุ้ง การที่ไทยเป็นประเทศแรกที่จีนอนุญาตให้จัดกลุ่มทัวร์มาเที่ยวได้ การก่อตั้งสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ในปี พ.ศ. 2532 ที่สามารถอำนวยความสะดวกในการตรวจลงตรา มณฑลกวางตุ้งเป็นจุดทำมาค้าขายระหว่างไทยกับจีนตลอดจนลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว และนโยบายเปิดประเทศของรัฐบาลจีนกลางในสมัยก่อน แต่ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวางตุ้งได้ลดลงไปประมาณ 1 ใน 3 ส่วน หรือจากจำนวนตัวเลขเฉลี่ย 300,000 คนต่อปี เป็น 200,000 คนต่อปี

การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุดังกล่าวโดยใช้การวิเคราะห์แบบ TOWS ซึ่งพบว่ามียากหลายสาเหตุหลายปัจจัย ดังนี้

ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การที่ประเทศจีนเพิ่มจำนวนประเทศที่ทางการอนุญาตให้เดินทางไปท่องเที่ยวเป็นกลุ่มทัวร์ได้ ซึ่งก็เท่ากับนักท่องเที่ยวมีทางเลือกเพิ่มขึ้น ชาวกวางตุ้งมีรายได้สูงขึ้น นิยมการเดินทางไปท่องเที่ยวไกลขึ้นและแพงขึ้น ประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยวของไทยดำเนินนโยบายเชิงรุกทั้งทางด้านการประชาสัมพันธ์ และการตั้งสำนักงานท่องเที่ยวของตนในนครกวางโจว ซึ่งเป็นเมืองเอกของมณฑลกวางตุ้ง การที่หน่วยงานการท่องเที่ยวของจีนประกาศเตือนนักท่องเที่ยวจีนเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยหลายครั้งในระยะ 2-3 ปีมานี้ ปัญหาการระบาดของโรคติดต่อ นับตั้งแต่โรคซาร์ส โรคไข้หวัดนก และโรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ตลอดจนวิกฤตเศรษฐกิจโลก

ปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังสำหรับนักท่องเที่ยวจีนที่ดำเนินมาไม่น้อยกว่า 10 ปี ทำให้คุณภาพของการจัดรายการการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนตกต่ำลง แหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนยังไม่หลากหลายพอ มักจะซ้ำอยู่แหล่งเดิมๆ ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองของไทยโดยเฉพาะในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการที่คนไทยโดยทั่วไปและวงการธุรกิจการท่องเที่ยวยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งมีลักษณะนิสัยแตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาติอื่น

การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ได้เสนอแนะทางแก้ของปัญหาดังกล่าว ดังนี้

ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ให้ทบทวนการจัดตั้งสำนักงาน ททท. ที่นครหลวงโจว แทนที่จะเปิดที่นครเจิ้งตู มณฑลเสฉวน หรือนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ขอให้ทางการไปร่วมมือกับทางการเงินอย่างจริงจังในการกำจัดทัวร์ศูนย์เหรียญ เพราะการจะดำเนินการได้ผลต้องทำควบคู่กันไปทั้งสองฝ่าย ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวจีน กำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบประเทศคู่แข่ง ดังเช่น มาเลเซีย หรือเกาหลีใต้ โดยศึกษาวิธีดำเนินการของประเทศคู่แข่งว่ามีกลยุทธ์อย่างไรในการส่งเสริมการท่องเที่ยว กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์ที่ควรเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกับน้ำใจคนไทยที่ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความจริงใจ ให้มีการส่งเสริมการจัดรายการท่องเที่ยวแบบ high-end เพื่อดึงนักท่องเที่ยวมณฑลกว่างตู่ที่มีรายได้สูงให้กลับมาท่องเที่ยวไทย รวมทั้งเน้นทำตลาดเฉพาะกลุ่ม มีการกระชับความสัมพันธ์กับผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวของมณฑล เป็นต้น

ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ หน่วยงานภาครัฐจัด Road Show ในเขตมณฑลกว่างตู่เป็นประจำ และเข้าร่วมงานแฟร์ต่างๆ ในมณฑลกว่างตู่เป็นประจำ หน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและส่วนที่ประจำการในต่างประเทศควรมีโครงการนำสื่อมวลชนมณฑลกว่างตู่เยือนไทยเป็นประจำ หน่วยงานไทยควรมีโครงการร่วมกันฟื้นฟูภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย และมีการดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่นำเสนอภาพลักษณ์อย่างต่อเนื่องในสื่อท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต

กิตติกรรมประกาศ

ในการศึกษาและเขียนการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ ผู้ศึกษาต้องขอขอบคุณผู้บริหารระดับสูงของกระทรวงการต่างประเทศที่ได้ริเริ่มให้มีการจัดทำหลักสูตรนักบริหารการทูต โดยมอบให้สถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการจัดการฝึกอบรมตามหลักสูตรนี้ และเปิดโอกาสให้ผู้เขียนได้เข้ารับการอบรม ซึ่งต้องขอขอบคุณท่านปลัดกระทรวงฯ วีระศักดิ์ พุทธะกุล ท่านรองปลัดกระทรวงฯ ชัยสิริอนะมาน และท่านผู้อำนวยการสถาบันการต่างประเทศฯ จันทร์ทิพา ภู่อะกุล ที่ได้ตั้งใจจัดทำและบริหารหลักสูตรนักบริหารการทูตด้วยความวิริยะอุตสาหะเป็นอย่างยิ่ง

การเขียนรายงานการศึกษาส่วนบุคคลเรื่อง การส่งเสริมการท่องเที่ยว: กรณีศึกษานักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตุง ฉบับนี้ที่สำเร็จลุล่วงลงไปได้ ก็ด้วยความกรุณาจากท่านเอกอัครราชทูตสุจิตรา หิรัญพฤษดิ์ ท่านอธิบดีกรมองค์การระหว่างประเทศ ดร. อนุสนธิ์ ชินวรรโณ และท่านผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.ชูเกียรติ พันธ์พรประสิทธิ์ คณะอาจารย์ที่ปรึกษาที่ได้สละเวลาให้คำปรึกษาและข้อแนะนำต่างๆ ในการเขียนรายงานการศึกษานี้ ซึ่งต้องขอขอบคุณบรรดาท่านอาจารย์ที่ปรึกษาเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ อาจเป็นประโยชน์ต่อการศึกษาค้นคว้าเพิ่มเติมต่อไปในด้านการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทยสำหรับนักท่องเที่ยวจีน โดยเฉพาะจากมณฑลกว่างตุง มณฑลที่ผู้เขียนได้รับราชการมาเป็นระยะเวลา 4 ปีเต็ม และก่อนหน้านั้นก็เคยรับราชการอยู่ที่นครเซี่ยงไฮ้เป็นเวลา 4 ปี มาก่อนเช่นเดียวกัน งานเขียนส่วนหนึ่งก็มาจากประสบการณ์การทำงานในสาธารณรัฐประชาชนจีนมาเป็นเวลา 8 ปี และมีความตั้งใจที่จะทำให้งานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้เป็นประโยชน์ต่อทางราชการ ทั้งนี้ มิได้มีเจตนาวิพากษ์วิจารณ์ในทางลบต่อหน่วยงานทั้งหลายที่เกี่ยวข้องในรายงานฉบับนี้แต่ประการใด

สารบัญ

บทสรุปสำหรับผู้บริหาร	ง
กิตติกรรมประกาศ	ฉ
สารบัญ	ช
สารบัญตาราง	ซ
บทที่ 1 บทนำ	1
1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
1.2 วัตถุประสงค์	2
1.3 ขอบเขตการศึกษา	2
1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา	3
1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา	3
1.6 บทบาทของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวังโจว ทางด้านการท่องเที่ยว	3
1.7 โครงสร้างการนำเสนอ	4
บทที่ 2 แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	5
2.1 แนวคิดทฤษฎี	5
2.2 แนวนโยบายของรัฐ	6
2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
2.4 สรุปกรอบแนวคิด	8
บทที่ 3 บริบทของการเดินทางมาท่องเที่ยวไทยของ นักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวังตู่	10
3.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของมณฑลกวังตู่	10
3.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของมณฑลกวังตู่ที่เอื้ออำนวย ต่อการท่องเที่ยว	11
3.3 สถิติการเดินทางเข้าประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจีน	13
3.4 เหตุที่นักท่องเที่ยวมณฑลกวังตู่เดินทางมาประเทศไทย มากกว่านักท่องเที่ยวจากมณฑลอื่น	14
3.5 แนวโน้มที่นักท่องเที่ยวจากมณฑลกวังตู่มาเที่ยว ประเทศไทยลดลง	17

บทที่ 4	การวิเคราะห์สภาพของปัญหา	19
	4.1 ระเบียบวิธีการศึกษา	19
	4.2 หลักการวิเคราะห์	19
	4.3 อุปสรรค (Threats)	20
	4.4 โอกาส (Opportunities)	24
	4.5 จุดอ่อน (Weaknesses)	25
	4.6 จุดแข็ง (Strengths)	28
บทที่ 5	สรุปและข้อเสนอแนะ	31
	5.1 บทสรุป	31
	5.2 ข้อเสนอแนะ	32
	บรรณานุกรม	38
	ประวัติผู้เขียน	39

สารบัญตาราง

ตารางที่ 1	ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังมณฑลกว่างตุ้ง ปี พ.ศ.2550	11
ตารางที่ 2	สถิติการเดินทางเข้าประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจีน	14
ตารางที่ 3	สถิติการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว	17
ตารางที่ 4	ตาราง TOWS Matrix เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา	33

บทที่ 1

บทนำ

1.1 ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

การส่งเสริมการท่องเที่ยวในประเทศไทยเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งที่รัฐบาลทุกสมัยต่างกำหนดไว้ เพราะล้วนตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว ต่อการพัฒนาทางเศรษฐกิจของประเทศ การท่องเที่ยวเป็นอุตสาหกรรมหนึ่งที่น่ารายได้จำนวนมากให้กับประเทศได้อย่างรวดเร็วที่สุด และสามารถกระจายเงินสู่ท้องถิ่นต่างๆ และคนหลายระดับได้กว้างขวาง อะไรที่มีผลในทางลบกับการท่องเที่ยวจะส่งผลกระทบอย่างรวดเร็วต่อคนที่อยู่ในวงการการท่องเที่ยว รายได้จากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติถือว่าเป็นปัจจัยสำคัญประการหนึ่ง นอกเหนือจากการส่งออก ที่ช่วยสนับสนุนการขยายตัวทางเศรษฐกิจ และช่วยรักษาเสถียรภาพเศรษฐกิจของประเทศ รัฐบาลปัจจุบันที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้ โดยได้กำหนดไว้ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลสรุปได้ว่า รัฐบาลจะเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติและเร่งรัดมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ในส่วนของการปรับโครงสร้างทางเศรษฐกิจในภาคการท่องเที่ยวและบริการ รัฐบาลจะพัฒนาแหล่งท่องเที่ยว และจะพัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว ปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และค่าธรรมเนียมและค่าบริการของรัฐ

ตลาดนักท่องเที่ยวจีนถือว่าเป็นตลาดนักท่องเที่ยวที่สำคัญยิ่งตลาดหนึ่ง ด้วยจำนวนประชากรที่มีจำนวนมากถึง 1,300 ล้านคน จึงถือว่าตลาดนักท่องเที่ยวจีนเป็นตลาดที่ประเทศไทยไม่สามารถมองข้ามไปได้เลย โดยในแต่ละปีมีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางไปประเทศไทยจำนวนมากเกือบหนึ่งล้านคน โดยอยู่ในลำดับที่ 4 รองจากนักท่องเที่ยวมาเลเซีย ญี่ปุ่น และเกาหลี ซึ่งแสดงให้เห็นว่าโอกาสที่นักท่องเที่ยวจีนจะไปเยือนประเทศไทยสูงขึ้นกว่านี้มีความเป็นไปได้ เพราะตลาดการท่องเที่ยวจีนมีแนวโน้มว่า อัตราการขยายตัวของจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปต่างประเทศจะเพิ่มขึ้นเรื่อยๆ เนื่องจากการเพิ่มขึ้นของปัจจัยต่างๆ โดยเฉพาะการเจริญเติบโตทางเศรษฐกิจ และการที่ประชาชนจีนมีรายได้เพิ่มขึ้น โดยเฉพาะอย่างยิ่งประชากรของมณฑลกว่างตุ้ง มณฑลที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สูงที่สุด เทียบกับทุกมณฑลของจีน และจากที่องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (United

Nations World Tourism Organization - UNWTO) ได้เคยประเมินไว้เกี่ยวกับนักท่องเที่ยวจีนว่า ภายในปี พ.ศ. 2563 (ค.ศ.2020) จะมีชาวจีนออกเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศเพิ่มเป็น 100 ล้านคน

หากมองภาพจำนวนนักท่องเที่ยวจีนให้ลึกลงไปกว่านี้ว่า ในบรรดานักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวในประเทศไทยนั้น มาจากมณฑลใดมากที่สุด ซึ่งสถิติของสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองและการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยไม่ได้แจกแจงสถิติเจาะลึกลงไปถึงขั้นนั้น ดังนั้น จึงต้องอาศัยข้อเท็จจริงที่ว่าสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้ตรวจลงตราให้กับชาวจีนมากที่สุดในประเทศจีนเมื่อเทียบกับสถานเอกอัครราชทูต และสถานกงสุลใหญ่ของไทยทุกแห่งในจีน เพราะฉะนั้นจึงถือว่านักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตุ้งเป็นกลุ่มนักท่องเที่ยวที่เดินทางมาประเทศไทยมากที่สุด

สภาพปัญหาที่เกิดขึ้น แม้ว่านักท่องเที่ยวชาวจีนจากมณฑลกว่างตุ้งจะเดินทางไปท่องเที่ยวไทยมากที่สุด แต่ในภาพรวมกลับมีจำนวนค่อยๆ ลดลงในแต่ละปี ในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา โดยก่อนปีพ.ศ. 2542 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้ตรวจลงตราให้กับนักท่องเที่ยวชาวจีนเฉลี่ยปีละ 300,000 คน แต่หลังปี พ.ศ. 2543 เป็นต้นมา ปริมาณการตรวจลงตราลดลงเฉลี่ยปีละ 200,000 กว่า คน ตามข้อเท็จจริงโดยที่สภาวะการณปัจจุบัน ชาวจีนมีความเป็นอยู่ดีขึ้น มีฐานะดีขึ้น โดยเฉพาะชาวมณฑลกว่างตุ้ง ซึ่งเป็นมณฑลที่มีผลิตภัณฑ์มวลรวมภายในประเทศ (GDP) สูงที่สุดของจีน โดยในปี พ.ศ. 2550 มีมูลค่า 3.07 ล้านล้านหยวน (ซึ่งมากกว่าประเทศไทย) มูลค่าผลผลิตรวมทางมูลค่าการค้าระหว่างประเทศ มูลค่าการนำเข้า มูลค่าการส่งออก มูลค่าการค้าปลีกสินค้าบริโภค และรายรับจากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับหนึ่งของประเทศ มีเขตเศรษฐกิจพิเศษถึง 3 แห่ง คือ เมืองเซินเจิ้น จูไห่และซัวเถา การที่ชาวจีนมณฑลกว่างตุ้งมีอำนาจซื้อสูงขึ้นแต่กลับมามีนักท่องเที่ยวไทยน้อยลง รายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้จะชี้ให้เห็นว่า หากไม่มีการแก้ไขปัญหาที่เกิดขึ้นจะส่งผลกระทบต่อยอดนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตุ้ง จะทำให้ประเทศไทยต้องสูญเสียตลาดนักท่องเที่ยวจีนที่มีศักยภาพ ซึ่งเป็นประเด็นที่น่าสนใจเป็นอย่างยิ่ง

1.2 วัตถุประสงค์

วัตถุประสงค์ของรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้มีวัตถุประสงค์หลัก คือ

1.2.1 เพื่อศึกษาหาสาเหตุการลดจำนวนลงของนักท่องเที่ยวมณฑลกว่างตุ้งที่มาท่องเที่ยวประเทศไทย

1.2.2 เพื่อเสนอแนะแนวทางแก้ไขปัญหาให้จำนวนนักท่องเที่ยวมณฑลกว่างตุ้งมีจำนวนเพิ่มขึ้นกว่าเดิม

1.3 ขอบเขตการศึกษา

ขอบเขตและเนื้อหาของการศึกษาในเรื่องนี้ จะเน้นเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตุ้ง โดยจะนำเสนอสภาพข้อเท็จจริง แนวโน้มที่กำลังเปลี่ยนแปลงไปของนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุ้ง คือ ยอดจำนวนนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุ้งมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยน้อยลง โดยจำกัดระยะเวลาเฉพาะในช่วง 10 ปีที่ผ่านมา

1.4 ระเบียบวิธีการศึกษา

รายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะเป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยอาศัยข้อมูลเชิงลึกจากเอกสารราชการของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งของไทยและของจีน ตลอดจนเว็บไซต์ที่เกี่ยวข้องกับการศึกษาส่วนบุคคลในเรื่องนี้

1.5 ประโยชน์ที่จะได้รับจากการศึกษา

เพื่อนำไปเป็นแนวทางในการกำหนดกลยุทธ์หรือนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุ้งให้สอดคล้องกับสภาพข้อเท็จจริงของปัญหา เนื่องจากรายงานการศึกษาส่วนบุคคลจะชี้ให้เห็นสาเหตุการลดลงของนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุ้ง พร้อมกับเสนอแนะแนวทางแก้ไข ซึ่งจะเป็นประโยชน์ต่อการกำหนดนโยบายการปฏิบัติงานด้านสนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว และสำนักงาน ททท. เมืองฮ่องกง ซึ่งเป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในมณฑลกว่างตุ้ง

1.6 บทบาทของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ทางด้านการท่องเที่ยว

เพื่อเป็นการทำความเข้าใจในการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ บทบาทการส่งเสริมการท่องเที่ยวประเทศไทยในมณฑลกว่างตุ้งและมณฑลไห่หนานนั้น เป็นบทบาทหลักของสำนักงาน ททท. ส่วนสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ทำหน้าที่หรือมีบทบาทเสริมการหน้าที่ของสำนักงาน ททท. เฉพาะในส่วนเขตพื้นที่มณฑลกว่างตุ้งและมณฑลไห่หนาน ซึ่งเป็นเขตอาณาของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว เดิม ททท. สำนักงานปักกิ่ง เป็นหน่วยงานหลักในการส่งเสริมให้นักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุ้งให้เดินทางไปท่องเที่ยวประเทศไทย แต่การที่สำนักงาน ททท. ตั้งอยู่ที่กรุงปักกิ่ง ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปมาก เป็นข้อจำกัดประการหนึ่งในการปฏิบัติหน้าที่ของสำนักงาน แต่นับตั้งแต่ปี 2551 เป็นต้นมา ททท. ได้มอบหมายให้ สำนักงานฮ่องกง เข้าไปดูแลรับผิดชอบงานส่งเสริมการท่องเที่ยวในเขต

มณฑลกวางตุ้งและมณฑลไห่หนาน แทน ททท. สำนักงานปักกิ่ง ซึ่งเป็นการแก้ปัญหาได้ในระดับหนึ่ง เนื่องจากมณฑลกวางตุ้งมีอาณาเขตติดกับเมืองฮ่องกง และมีความสะดวกในการเดินทางระหว่างเมืองฮ่องกงกับนครกวางโจว

1.7 โครงสร้างการนำเสนอ

โครงสร้างการนำเสนอของรายงานการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ประกอบด้วย:

บทที่ 1 เป็นบทนำกล่าวถึงสภาพความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา วัตถุประสงค์ในการศึกษา ขอบเขตการศึกษา ระเบียบวิธีการศึกษา และประโยชน์ของการศึกษา

บทที่ 2 ว่าด้วยแนวคิดและทฤษฎีที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ในบทนี้จะนำเสนอ ทฤษฎีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งแบบ TOWS ซึ่งได้แก่ อุปสรรค (Threats) – โอกาส (Opportunities) – จุดอ่อน (Weaknesses) – จุดแข็ง (Strengths) นอกจากนี้ จะนำเสนอ นโยบายของรัฐบาลในส่วนที่เกี่ยวกับการส่งเสริมการท่องเที่ยว และการคาดการณ์ขององค์การการท่องเที่ยวโลกในสถานะที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจโลกในขณะนี้

บทที่ 3 บริบทของการเดินทางมาท่องเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวจากมณฑลกวางตุ้ง โดยศึกษาข้อเท็จจริงจากสภาพทางเศรษฐกิจและสังคมของมณฑลกวางตุ้งที่มีลักษณะพิเศษ (unique) แตกต่างจากมณฑลอื่น ปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่มีผลต่อการท่องเที่ยว สถิติที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว และสถิติการตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยวมณฑลกวางตุ้ง

บทที่ 4 นำข้อมูลในบทที่ 3 มาวิเคราะห์โดยใช้วิธีการ TOWS Analysis ทำให้ได้ผลที่จะตอบโจทย์วัตถุประสงค์ของการศึกษา

บทที่ 5 บทสรุปและข้อเสนอแนะในการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวางตุ้ง

บทที่ 2

แนวคิดทฤษฎีและวรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

2.1 แนวคิดทฤษฎี

แนวคิดทฤษฎีที่จะนำมาใช้ในการศึกษาของการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ คือ ทฤษฎีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งแบบ TOWS ซึ่งหมายถึง อุปสรรค (Threats) – โอกาส (Opportunities) – จุดอ่อน (Weaknesses) – จุดแข็ง (Strengths) กล่าวคือ การที่จะกำหนดกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ (Strategy) ขององค์กรได้ ก็ต้องมีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งขององค์กรก่อน และต้องนำโอกาสและอุปสรรคเข้ามาพิจารณาประกอบกันด้วย การวิเคราะห์แบบ TOWS มีความคล้ายคลึงกับการวิเคราะห์แบบ SWOT เพียงแต่การวิเคราะห์แบบ SWOT มักจะพิจารณาโดยนำปัจจัยภายในองค์กร คือ จุดอ่อน จุดแข็ง ขึ้นมาพิจารณาก่อนที่จะนำเอาปัจจัยภายใน คือ อุปสรรคและโอกาสมาพิจารณา เป็นการเน้นการวิเคราะห์ในลักษณะมองจากข้างในมาสู่ข้างนอก (inside-out approach) ในขณะที่การวิเคราะห์แบบ TOWS เป็นการมองจากข้างนอกเข้ามาข้างในองค์กรมากกว่า (outside-in approach)

การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ อุปสรรค ก็คือสิ่งกีดขวางภายนอกที่ทำให้ประเทศไทยไม่สามารถบรรลุเป้าหมาย คือ จำนวนยอดนักท่องเที่ยวเงินจากมณฑลกว่างตุ้งที่คาดหวังเอาไว้ได้

โอกาส คือ โอกาสภายนอกที่ช่วยสนับสนุน ให้ประเทศไทยสามารถบรรลุเป้าหมายการเพิ่มยอดนักท่องเที่ยวเงินจากมณฑลกว่างตุ้งขึ้นมาได้

จุดอ่อน คือ จุดด้อยของประเทศไทยที่ทำให้ต้องสูญเสียโอกาสที่จะรักษา หรือเพิ่มยอดจำนวนนักท่องเที่ยวเงินจากมณฑลกว่างตุ้งเอาไว้ได้

จุดแข็ง คือ จุดเด่นภายในของประเทศไทยเองที่จะเป็นตัวช่วยทำให้ประเทศไทยบรรลุเป้าหมายได้

เมื่อมีการพิจารณาถึงอุปสรรค โอกาส จุดอ่อน และจุดแข็งแล้ว จะมีการทำตารางวิเคราะห์ หรือที่เรียกว่า TOWS Matrix โดยจะมีการนำเอาอุปสรรค โอกาส จุดอ่อน และจุดแข็ง มาจับคู่กัน 4 ลักษณะ กล่าวคือ กลยุทธ์จุดแข็งกับโอกาส (SO) กลยุทธ์จุดอ่อนกับโอกาส (WO) กลยุทธ์จุดแข็งกับอุปสรรค (ST) และกลยุทธ์จุดอ่อนกับอุปสรรค (WT) ซึ่งการจับคู่กันหรือเทียบเคียงกันนี้ก็

เพื่อให้ได้แนวคิดในการกำหนดกลยุทธ์หรือยุทธศาสตร์ที่เป็นไปได้ (Alternative Strategies)

2.2 แนวนโยบายของรัฐ

แนวนโยบายของรัฐไม่ว่ารัฐบาลชุดใดก็ตามล้วนแล้วแต่ส่งเสริมการท่องเที่ยว ในประเทศไทยทั้งสิ้น โดยถือว่าเป็นนโยบายที่สำคัญประการหนึ่งที่รัฐบาลทุกสมัยต่างกำหนดไว้ เพราะล้วนตระหนักถึงความสำคัญของการท่องเที่ยว รัฐบาลปัจจุบันที่มีนายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ เป็นนายกรัฐมนตรี ก็ได้ให้ความสำคัญในเรื่องนี้โดยได้กำหนดไว้ในคำแถลงนโยบายของรัฐบาลต่อรัฐสภา เมื่อวันที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2551 ในส่วนที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยว ดังนี้

2.2.1 นโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก

เร่งสร้างความเชื่อมั่นให้นักท่องเที่ยวต่างชาติและเร่งรัดมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว โดยการดำเนินการร่วมกันระหว่างภาครัฐและเอกชนในการประชาสัมพันธ์ดึงดูดนักท่องเที่ยวต่างชาติ ส่งเสริมการท่องเที่ยวของคนไทยในประเทศ และปรับแผนงบประมาณของส่วนราชการที่ได้รับงบประมาณรายจ่ายประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2552 อยู่แล้ว เพื่อใช้ในการจัดการฝึกอบรมและสัมมนา ให้กระจายทั่วประเทศ รวมทั้งลดหย่อนค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้มีการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น

2.2.2 นโยบายเศรษฐกิจ นโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาคการท่องเที่ยวและบริการ

2.2.2.1 ขยายฐานภาคบริการในโครงสร้างการผลิตของประเทศ โดยเพิ่มความหลากหลายของธุรกิจบริการ เพิ่มมูลค่าเพิ่มความสามารถในการแข่งขัน พัฒนาแรงงานฝีมือทั้งในด้านคุณภาพและความรู้ด้านภาษา และเชื่อมโยงธุรกิจภาคบริการ อุตสาหกรรม และเกษตรเข้าด้วยกันให้เป็นกลุ่มสินค้า เช่น ธุรกิจสุขภาพ อาหารและการท่องเที่ยว รวมทั้งสินค้าบริการที่ใช้ความคิด สร้างสรรค์บนพื้นฐานของวัฒนธรรมและภูมิปัญญาไทยที่เชื่อมโยงกับเทคโนโลยีสมัยใหม่

2.2.2.2 พัฒนาแหล่งท่องเที่ยวทั้งของรัฐและเอกชนโดยรักษาและพัฒนาแหล่งท่องเที่ยวเดิมที่มีอยู่แล้ว ทั้งแหล่งท่องเที่ยวทางธรรมชาติ ประวัติศาสตร์ วัฒนธรรม และแหล่งท่องเที่ยวที่มนุษย์สร้างขึ้น โดยเชื่อมโยงกับวิถีชีวิตของชุมชน รวมทั้งจัดตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษด้านการท่องเที่ยวและกำหนดจุดขายของแหล่งท่องเที่ยวของแต่ละภาคและกลุ่มจังหวัดให้มีความเหมาะสมเกื้อกูลซึ่งกันและกัน เช่น กรุงเทพมหานครที่ทรงเสน่ห์ ภาคใต้เป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวทางทะเลระดับโลก ภาคเหนือเป็นศูนย์กลางอารยธรรมล้านนา ภาคอีสานเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงประวัติศาสตร์ โบราณคดี วัฒนธรรมและชายแดน ภาคกลางเป็นศูนย์กลางท่องเที่ยวอารยธรรม มรดกโลกและมรดกธรรมชาติ เป็นต้น

2.2.2.3 พัฒนามาตรฐานบริการด้านการท่องเที่ยว โดยจัดให้มีมาตรฐานธุรกิจที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น มาตรฐานธุรกิจนำเที่ยวมาตรฐานการเดินทาง มาตรฐานร้านจำหน่าย

สินค้าที่ระลึก มาตรฐานที่พักและโรงแรม เป็นต้น รวมทั้งพัฒนามาตรฐานบุคลากรที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว เช่น พนักงานโรงแรม พนักงานบริษัทนำเที่ยว มัคคุเทศก์ พนักงานร้านอาหาร พนักงานรถนำเที่ยว เป็นต้น และปรับปรุงมาตรฐานการให้บริการของหน่วยงานภาครัฐที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยว ทั้งในด้านความปลอดภัยของนักท่องเที่ยว และค่าธรรมเนียมและค่าบริการของรัฐ

2.2.2.4 พัฒนาด้านการตลาดและประชาสัมพันธ์การท่องเที่ยว โดยสนับสนุนให้ภาคเอกชนเข้ามามีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและกลยุทธ์ด้านการตลาด และกำหนดกลยุทธ์การประชาสัมพันธ์เพื่อสนับสนุนจุดหมายที่มีความโดดเด่นของไทยให้เป็นศูนย์กลางระดับโลก โดยเฉพาะความพร้อมของการให้บริการทางด้านการศูนย์กลางการประชุมและแสดงสินค้าระหว่างประเทศ และศูนย์กลางท่องเที่ยวเชิงสุขภาพ รวมทั้งส่งเสริมบทบาทขององค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นให้เข้ามามีส่วนร่วมในการประชาสัมพันธ์เพื่อยกระดับแหล่งท่องเที่ยวให้เป็นที่รู้จักทั่วโลก

2.2.2.5 ปรับปรุงแก้ไขกฎหมายที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งหมดให้มีความทันสมัยและสนับสนุนซึ่งกันและกัน และเพิ่มประสิทธิภาพของการบังคับใช้กฎหมายทางด้านความปลอดภัยและสิ่งแวดล้อม

2.3 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง

สถานการณ์ของการท่องเที่ยวโลกในยามวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก

องค์การการท่องเที่ยวโลกแห่งสหประชาชาติ (UNWTO) ได้คาดการณ์เกี่ยวกับสถานการณ์ของการท่องเที่ยวโลกในยามที่เกิดวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลกไว้เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ว่า ผลของวิกฤตเศรษฐกิจโลกมีผลต่อความต้องการที่จะท่องเที่ยวใน 2 เดือนแรกของปีพ.ศ. 2552 นี้ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ลดลงประมาณร้อยละ 8 ตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นแนวโน้มการชะลอตัวของการท่องเที่ยวโลกซึ่งเริ่มมาตั้งแต่กลางปี 2551 แล้ว แหล่งท่องเที่ยวทั่วโลกต่างได้รับผลกระทบกันทั่วหน้า อาจมีข้อยกเว้นบ้างในส่วนของแอฟริกา อเมริกากลาง และอเมริกาใต้ เป็นที่ที่การท่องเที่ยวกลับมีอัตราเพิ่มขึ้นร้อยละ 3-5 องค์การการท่องเที่ยวโลกจึงคาดการณ์ว่า ในปี พ.ศ.2552 นี้ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะหดตัวลงระหว่างร้อยละ 2-3

หลายประเทศได้ออกมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวเพื่อบรรเทาผลกระทบของวิกฤตเศรษฐกิจ โดยต่างตระหนักว่าภาคการท่องเที่ยวจะเป็นกุญแจสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจให้ฟื้นตัว แหล่งท่องเที่ยวบางแห่งยังลดยาภาษีและปรับปรุงการบริการอำนวยความสะดวกต่างๆ หรืออีกนัยหนึ่ง คือ การลดข้อกีดขวางหรืออุปสรรคของการท่องเที่ยวลง โดยเฉพาะเรื่องภาษีและกฎระเบียบต่างๆ บางประเทศได้พัฒนาระบบการคลังเพื่อสนับสนุนการท่องเที่ยว พยายามรักษาและเพิ่มการจ้างงานในภาคการท่องเที่ยวและระบบโครงสร้างพื้นฐาน ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลกเห็นควรสนับสนุนมาตรการเหล่านี้

การดำเนินการขององค์การการท่องเที่ยวโลก

หากมองย้อนหลังกลับไป รายได้จากการท่องเที่ยวได้แสดงให้เห็นถึงความสามารถในการช่วยฟื้นฟูวิกฤตเศรษฐกิจที่เคยเกิดขึ้นมาก่อนหน้านี้ แต่วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นเวลานี้มีความแตกต่างไปจากเดิม เพราะครั้งนี้เกิดขึ้นทั่วทั้งโลกและปัจจัยที่เกี่ยวข้องยังไม่ชัดเจนพอ องค์การการท่องเที่ยวโลกได้เพิ่มความพยายามที่จะให้ความสนับสนุนประเทศสมาชิกอย่างต่อเนื่องเพื่อรับมือกับช่วงเวลาวิกฤตนี้โดยมีมาตรการ ดังนี้

การฟื้นคืนสู่ภาวะปกติ คณะกรรมการฟื้นฟูการท่องเที่ยว (Tourism Resilience Committee) ได้เสนอกรอบการดำเนินงานเพื่อให้มีการวิเคราะห์ตลาดได้ดีขึ้น และร่วมมือกันในการกำหนดนโยบายระยะกลาง

การกระตุ้น องค์การการท่องเที่ยวโลกได้ร้องขอต่อรัฐบาลประเทศสมาชิกให้นำนโยบายการท่องเที่ยวเป็นมาตรการกระตุ้นเศรษฐกิจ การจ้างงาน และการค้าในภาคการท่องเที่ยวที่แข็งแกร่งอยู่แล้ว รวมทั้งธุรกิจ และการสร้างความเชื่อมั่นของผู้บริโภคในด้านการท่องเที่ยว ซึ่งล้วนมีบทบาทสำคัญในการฟื้นฟูเศรษฐกิจ

เศรษฐกิจสีเขียว จะต้องกำหนดให้มีการจัดการท่องเที่ยวไว้อยู่ในลำดับแรกของกระบวนการเปลี่ยนผ่านไปสู่เศรษฐกิจที่คำนึงถึงสิ่งแวดล้อม

การรับมือกับไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009

ภาวะการณ์ที่ส่งผลเพิ่มความไม่แน่นอนของธุรกิจและของผู้บริโภค ตลอดจนส่งผลต่อความเชื่อมั่น คือ ไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ทำให้เกิดภาวะสับสนว่าการเดินทางท่องเที่ยวจะมีความปลอดภัยหรือไม่ ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลกได้หารือในเรื่องนี้อย่างใกล้ชิดกับองค์การอนามัยโลก (WHO) และองค์การการบินพลเรือนระหว่างประเทศ (ICAO) เพื่อนำมาประกอบการตัดสินใจต่อไป ซึ่งในขั้นนี้ องค์การอนามัยโลกเห็นว่ายังไม่มีเหตุผลที่จะมีการปิดพรมแดนหรือจำกัดการเดินทาง ซึ่งทำที่นี้ก็คล้ายกับประสบการณ์ในอดีตที่ไม่มีหลักฐานที่ยืนยันว่า หากทำเช่นนั้นจะช่วยหยุดยั้งการระบาดของโรคได้ และยังส่งผลกระทบต่อเศรษฐกิจอย่างใหญ่หลวง ซึ่งองค์การอนามัยโลกยังได้เรียกร้องต่อประเทศต่างๆ ไม่ให้ใช้มาตรการฝ่ายเดียว หากจะดำเนินมาตรการเช่นใด ก็ขอให้หารือกับองค์การอนามัยโลกก่อน ซึ่งองค์การการท่องเที่ยวโลกขอสนับสนุนทำที่นี้และพร้อมจะรับมือกับสถานการณ์นี้ต่อไป โดยได้มีการจัดตั้งหน่วยงานภายในเพื่อบริหารจัดการกับวิกฤตการณ์ไข้หวัดใหญ่นี้ และได้ประสานกับประเทศสมาชิกอยู่ตลอดเวลา

2.4 สรุปกรอบแนวคิด

ในการวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหานักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุงที่มียอดต่ำลง การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะนำทฤษฎีการวิเคราะห์จุดอ่อนจุดแข็งแบบ TOWS มาใช้เป็นหลัก

สำคัญ รวมทั้งนำเรื่องกรอบนโยบายของรัฐบาลในประเด็นที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวมาเป็นแนวคิด เพื่อเป็นการกำหนดกรอบความคิดของรายงานการศึกษาส่วนบุคคลนี้ไว้ให้อยู่ภายใต้แนวนโยบายของ รัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว ไม่ว่าจะเป็นมาตรการเร่งด่วนที่จะดำเนินการในปีแรก ซึ่งได้เริ่ม ดำเนินการแล้ว และนโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาคการท่องเที่ยวและบริการ ซึ่งในข้อเท็จจริง ก็ได้มีการดำเนินการมาตลอดในรัฐบาลก่อนหน้ารัฐบาลปัจจุบัน และการนำเอกสารการคาดการณ์ของ องค์การการท่องเที่ยวโลก ซึ่งเป็นการวิเคราะห์สถานการณ์ของการท่องเที่ยวโลกในยามที่โลกเกิด วิกฤตเศรษฐกิจ มาใช้เป็นกรอบแนวคิดใหญ่ให้อธิบายได้ถึงสถานะวิกฤตเศรษฐกิจที่ส่งผลกระทบต่อ สถานการณ์ของการท่องเที่ยว ซึ่งรวมถึงการมาท่องเที่ยวยังประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจากมณฑล กวางตุ้งด้วยเช่นกัน

บทที่ 3

บริบทของการเดินทางมาท่องเที่ยวไทยของนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตู่

3.1 สภาพเศรษฐกิจและสังคมของมณฑลกว่างตู่

มณฑลกว่างตู่เป็นมณฑลตั้งอยู่ทางแนวชายฝั่งทะเลตอนใต้ของจีน มีพื้นที่ 179,756.5 ตร.กม. มีขนาดใหญ่เป็นอันดับที่ 15 ของประเทศจีน มีพื้นที่ประมาณ 35% ของพื้นที่ประเทศไทย และมีประชากร 98.69 ล้านคน ในปี พ.ศ. 2551 (ปี พ.ศ. 2551 ประเทศไทยมีประชากรประมาณ 63.39 ล้านคน) ทิศเหนือติดกับมณฑลหูหนานและมณฑลเจียงซี ทิศตะวันออกเฉียงเหนือติดกับมณฑลฝูเจี้ยน ทิศตะวันตกติดกับเขตปกครองตนเองชนชาติจ้วงกว่างซี และตลอดแนวชายฝั่งทะเลทิศใต้ติดกับทะเลจีนใต้ มีอาณาเขตติดกับเมืองฮ่องกงและเมืองมาเก๊า ซึ่งเป็นเขตปกครองพิเศษของจีน มณฑลกว่างตู่ถือเป็นพื้นที่จุดยุทธศาสตร์ด้านเศรษฐกิจและการคมนาคมขนส่งที่สำคัญของประเทศจีน ซึ่งเป็นประตูสู่เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

มณฑลกว่างตู่แบ่งเขตการปกครองออกเป็น 21 เมืองใหญ่ 23 เมืองระดับอำเภอ 41 อำเภอ และ 3 เขตปกครองตนเอง โดยมีนครกว่างโจว เป็นเมืองเอกหรือเมืองหลวงของมณฑลกว่างตู่ แม่น้ำสายสำคัญที่ไหลผ่านมณฑลกว่างตู่คือ แม่น้ำจูเจียง หรือแม่น้ำ Pearl ซึ่งเป็นแม่น้ำสายที่ยาวเป็นอันดับ 4 ของประเทศจีน ไหลผ่านเมืองต่างๆ เป็นระยะทาง 2,214 กม. ความยาวรองจากแม่น้ำแยงซี แม่น้ำฮวงโห และแม่น้ำชางฮัวเจียง

มณฑลกว่างตู่เป็นมณฑลที่มีการพัฒนาทางเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าที่สุดและมีขนาดเศรษฐกิจใหญ่ที่สุดในประเทศจีน สำหรับความโดดเด่นของมณฑลกว่างตู่ในการเป็น “อันดับหนึ่งของประเทศจีน” และความสามารถในการแข่งขันทางเศรษฐกิจและการพัฒนา สรุปได้ว่า GDP ของมณฑลกว่างตู่ในปี พ.ศ. 2551 มีมูลค่ามากที่สุดในประเทศ โดยมีมูลค่า 3.56 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2550 คิดเป็น 10.1% ผลิตรวมจากการประมงมากที่สุดในประเทศ ผลิตรวมทางอุตสาหกรรมมากที่สุดในประเทศ มูลค่าการค้าปลีกมากที่สุดในประเทศ มูลค่าการค้าระหว่างประเทศมากที่สุดในประเทศ มีจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติ และรายรับจากการท่องเที่ยวมากเป็นอันดับ 1 ของประเทศจีน

มณฑลกว่างตู่เป็นมณฑลที่มีปริมาณการค้ากับไทยมากที่สุดในจีนอีกด้วย โดยในปี พ.ศ. 2551 มณฑลกว่างตู่มีส่วนมูลค่าการนำเข้าจากไทยมากที่สุด คิดเป็น 36.9% ของมูลค่าการนำเข้ารวมทั้งหมดจากไทย ส่วนมูลค่าการส่งออกจากมณฑลกว่างตู่ไปไทยคิดเป็น 23.8% ของมูลค่าการส่งออกรวมทั้งหมดจากจีนไปไทย เนื่องจากมณฑลกว่างตู่เป็นตลาดดั้งเดิมของสินค้าไทยและเป็นเมืองท่าสำคัญในการขนส่งระหว่างไทย-จีนมานาน โดยสินค้าไทยที่ส่งเข้าประเทศจีนไปโดยผ่าน

มณฑลกวางตุ้งแล้วจึงถูกไล่เลียงไปยังเมืองหรือมณฑลอื่นๆ ของจีนต่อไป

จำนวนนักท่องเที่ยวและรายรับจากการท่องเที่ยวของมณฑลกวางตุ้ง ข้อมูลจากหนังสือ รายงานสถิติปี ค.ศ. 2008 (พ.ศ. 2551) ของมณฑลกวางตุ้ง แจ้งสถิติในปี 2550 ว่ามีนักท่องเที่ยวต่างชาติท่องเที่ยวในมณฑลกวางตุ้ง รวมทั้งสิ้น 5.98 ล้านคน และมีรายรับจากการท่องเที่ยวของนักท่องเที่ยวต่างชาติประมาณ 8,704.04 ล้านดอลลาร์สหรัฐ มากเป็นอันดับ 1 ของจีน โดยจำนวนนักท่องเที่ยวต่างชาติเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 คิดเป็น 15.5% และรายรับเพิ่มขึ้น 13.9%

จำนวนนักท่องเที่ยว ต่างชาติ/นอก แผ่นดินใหญ่ (คน-ครั้ง)	ชาวฮ่องกง มาเก๊าและไต้หวัน (คน-ครั้ง)	ชาวต่างชาติ (คน-ครั้ง)	รายได้จากการ ท่องเที่ยว (ล้านเหรียญสหรัฐ)
103,188,600	96,467,000	6,721,600	8,704.04

ตารางที่ 1 ข้อมูลนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ามายังมณฑลกวางตุ้ง ปี พ.ศ. 2550

(ที่มา: หนังสือ Guangdong Statistical Yearbook 2008)

จากตารางข้างต้นแสดงให้เห็นว่านักท่องเที่ยวชาวฮ่องกงเดินทางเข้ามามณฑลกวางตุ้งมากที่สุด คิดเป็น 63.4% ของนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้ากวางตุ้งทั้งหมด ส่วนนักท่องเที่ยวชาวจีนนั้นมีจำนวนคิดเป็น 25.6% จำนวนนักท่องเที่ยวชาวต่างชาติที่เดินทางเข้ากวางตุ้งมากที่สุด คือ ญี่ปุ่น สหรัฐฯ เกาหลีใต้ มาเลเซีย สิงคโปร์ และไทย

ในปี 2550 มณฑลกวางตุ้งมีโรงแรมสำหรับนักท่องเที่ยวรวม 6,985 แห่ง และมีจำนวนบริษัทนำเที่ยวทั้งสิ้น 964 แห่ง ในจำนวนนี้มีบริษัทนำเที่ยวระหว่างประเทศ 196 แห่ง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวของมณฑลกวางตุ้งเป็นอย่างดี

3.2 ลักษณะทางภูมิศาสตร์ของมณฑลกวางตุ้งที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว

3.2.1 ที่ตั้งของมณฑลกวางตุ้งที่มีชายแดนติดกับเมืองฮ่องกงและเมืองมาเก๊า เป็นลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวเนื่องจากทั้งฮ่องกงและมาเก๊าเป็นเมืองท่องเที่ยวมานานาชาตินานานับตั้งแต่อยู่ใต้อาณัติของอังกฤษและโปรตุเกส และเมื่อมีการเริ่มเปิดประเทศตั้งแต่สมัยตั้งเสี้ยวผิง ในปี พ.ศ. 2521(1978) ที่ไชนโอบาย 4 ทันสมัย เมืองในมณฑลกวางตุ้งถูกเลือกให้เป็นเมืองแรกในการเปิดประเทศ คือ นครกวางโจว และมีการตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษขึ้นมา 4 เมือง คือ เมืองเซินเจิ้น เมืองจูไห่ เมืองช่านโถว(ซัวเถา) ซึ่งตั้งอยู่ในมณฑลกวางตุ้ง และเมืองเฉียวเหมิน ซึ่งตั้งอยู่ใน

มณฑลฟุเจี้ยน (ฮกเกี้ยน) ในปี พ.ศ. 2522 ปักจี้การตั้งเขตเศรษฐกิจพิเศษเพื่อส่งเสริมการลงทุนนับว่าเอื้ออำนวยต่อการส่งเสริมการท่องเที่ยวไปด้วย เพราะมีนักลงทุนต่างชาติและต่างถิ่นได้เข้ามาทำงานในเขตเศรษฐกิจพิเศษ โดยเฉพาะอย่างยิ่งนักลงทุนจากฮ่องกงและไต้หวันเข้าไปทำงานเป็นจำนวนมาก เขตเศรษฐกิจพิเศษได้รับสิทธิพิเศษหลายประการสามารถบริหารงานเป็นอิสระจากรัฐบาลมณฑลโดยขึ้นตรงต่อรัฐบาลกลางที่กรุงปักกิ่ง การได้รับสิทธิพิเศษก็เพื่อจูงใจให้มีการลงทุน โดยเฉพาะการได้รับอำนาจในการดำเนินการปฏิรูปและสร้างสิ่งอำนวยความสะดวกต่างๆ เพื่อรองรับการพัฒนาเศรษฐกิจ การค้า และอุตสาหกรรมต่างๆ นอกจากนี้ จากปัจจัยทางภูมิศาสตร์ที่เมือง เซินเจิ้นติดกับฮ่องกง และจูไห่ติดกับมาเก๊า การเดินทางไปมาหาสู่ไม่ว่าจะการติดต่อธุรกิจ การค้าระหว่างประเทศ และการท่องเที่ยวย่อมเกิดขึ้นเป็นปกติ จึงทำให้มณฑลกว่างตุ้งมีความคุ้นเคยกับการติดต่อระหว่างประเทศเพราะมีการเปิดประเทศที่มีมาก่อนมณฑลอื่นๆ มีเขตเศรษฐกิจพิเศษที่อยู่ติดกับฮ่องกงและมาเก๊า นอกจากนี้ชาวมณฑลกว่างตุ้งยังได้รับสิทธิในการเดินทางเข้าฮ่องกงและมาเก๊าสะดวกมากกว่าชาวจีนจากมณฑลอื่น

3.2.2 มณฑลกว่างตุ้งเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทางภาคใต้ของจีน เพราะการที่มณฑลกว่างตุ้งมีชายแดนทางด้านใต้ติดฮ่องกงและมาเก๊า ทำให้สามารถเดินทางไปมาระหว่างกันได้ทั้งทางบก ทางเรือ และทางอากาศ มีแม่น้ำจูเจียงไหลผ่าน มณฑลกว่างตุ้งเป็นมณฑลชายฝั่งทะเลจีน มีท่าเทียบเรือขนาดใหญ่ (ระหว่าง 10,000 ตันขึ้นไป) ทั้งหมด 226 ท่า และยังมีท่าเทียบเรือขนาดเล็กอีก 2,655 ท่า มีท่าเรือที่ได้รับอนุมัติจากรัฐบาลจำนวน 54 แห่ง (Class A Ports) ซึ่งมีอุปกรณ์ที่ใช้ในการจัดการขนส่งสินค้าที่ทันสมัย ท่าเรือที่สำคัญได้แก่ ท่าเรือสินค้าระหว่างประเทศเหยียนเจียน เมืองเซินเจิ้น (Yantian International Container Terminals) จัดว่าเป็นท่าเรือที่มีปริมาณการขนส่งสินค้ามากเป็นอันดับ 2 ของประเทศจีน และยังมีท่าเรือหวงกั่ง (Huanggang) เป็นจุดเปลี่ยนพาหนะขนส่งที่ใหญ่ที่สุดในประเทศ และท่าเทียบเรือบรรทุกตู้สินค้าจีวโจว (Jiuzhou) ของเมืองจูไห่ใหญ่เป็นอันดับ 10 ของประเทศ และท่าเรือหวงผู่ (Huangpu) ของนครกว่างโจว ท่าเรือหนานไห่ที่เมืองซัวเถา เป็นต้น การที่มีทางออกทางทะเลจึงทำให้คนมณฑลกว่างตุ้งคุ้นเคยกับการเดินทางหรือค้าขายกับต่างประเทศมาตั้งแต่สมัยโบราณแล้ว ยิ่งในปัจจุบันความสะดวกยิ่งทวีคูณ โดยเฉพาะอย่างยิ่งการเดินทางทางบก

การเดินทางและขนส่งทางบกสามารถเดินทางได้ทั้งทางรถยนต์และรถไฟ โดยเฉพาะเมืองเซินเจิ้นกับฮ่องกงมีด่านรถยนต์ถึง 5 ด่าน คือ ด่านหวงกั่ง ด่านเหวินจินตู้ ด่านซาโถวเจี้ยว ด่านเซินเจิ้นวาน และด่านฝูเถียน ซึ่งมีรถโดยสารวิ่งระหว่างนครกว่างโจวกับฮ่องกงทุกชั่วโมงและทุกวัน มีด่านรถไฟ 2 ด่าน คือ ด่านหลัวหนู และด่านฝูเถียน มีเรือโดยสารวิ่งระหว่างฮ่องกงกับเมืองตงก่วนในมณฑลกว่างตุ้ง (เมืองตงก่วนอยู่ระหว่างนครกว่างโจวกับเมืองเซินเจิ้น) มณฑลกว่างตุ้งเป็นชุมทางรถไฟสำคัญทางตอนใต้ของจีนและมีเส้นทางเชื่อมโยงไปยังเมืองต่างๆ ทั่วประเทศ เส้นทางสายหลักที่ตัด

ผ่านมณฑลกว่างตู่ได้แก่ สายกรุงปักกิ่ง-นครกว่างโจว ซึ่งใช้เวลาในการเดินทาง 23 ชม. สายกรุงปักกิ่ง-เขตเกาหลิน เมืองฮ่องกง สายนครกว่างโจว-เมืองเซินเจิ้น ซึ่งเชื่อมนครกว่างโจวกับเมืองฮ่องกงเป็นรถไฟความเร็วสูงออกทุก 15 นาที และสายมณฑลกว่างตู่-มณฑลไห่หนาน ซึ่งวิ่งระหว่างเขตฉางเจียงในนครกว่างโจวไปเมืองชานย่าของมณฑลไห่หนาน

ส่วนการคมนาคมทางอากาศ นครกว่างโจวเป็นศูนย์กลางการบินของภาคใต้ของจีน สายการบิน China Southern Airlines ซึ่งเป็นสายการบินที่ใหญ่ที่สุดของจีนก็ใช้นครกว่างโจวเป็นฐานการบิน มณฑลกว่างตู่ยังมีท่าอากาศยานที่เป็นท่าอากาศยานระหว่างประเทศมากที่สุดในจีน คือ ท่าอากาศยานไป่หยุน นครกว่างโจว ท่าอากาศยานเซินเจิ้น และท่าอากาศยานชานโถว นอกจากนี้ ชาวมณฑลกว่างตู่ที่มีภูมิลำเนาอยู่ใกล้เมืองฮ่องกงและมาเก๊าก็ยังเลือกเดินทางเข้ามายังฮ่องกงและมาเก๊าเพื่อใช้ทำอากาศยานของทั้ง 2 เมืองดังกล่าวเดินทางไปยังต่างประเทศอีกด้วย ซึ่งลักษณะทางภูมิศาสตร์ของมณฑลกว่างตู่มีลักษณะที่เอื้ออำนวยต่อการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศมากที่สุดเมื่อเทียบกับทุกมณฑลและทุกมหานครของจีน

3.3 สถิติการเดินทางเข้าประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจีน

จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้าประเทศไทยในแต่ละปีนั้นมีจำนวนสูงเกือบ 1 ล้านคน หากพิจารณาสถิติย้อนหลังไป 10 ปี คือ ตั้งแต่ปี พ.ศ.2542 ถึง 2551 สถิติจากเว็บไซต์ของการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย จะเห็นจำนวนนักท่องเที่ยวจีนในช่วงเวลาดังกล่าวที่ปรากฏตามตารางข้างล่างนี้

ปี พ.ศ.	จำนวน
2542	813,596
2543	753,781
2544	801,362
2545	797,976
2546	606,635
2547	748,715
2548	776,792
2549	951,482
2550	907,117
2551	843,753

ตารางที่ 2 สถิติการเดินทางเข้าประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจีน

(ที่มา : เว็บไซต์การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย <http://thai.tourismthailand.org>)

โดยที่การจะเดินทางเข้าประเทศไทยนักท่องเที่ยวจีนจะต้องขอรับการตรวจลงตราก่อนเสมอ สถิติที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยและสำนักงานตรวจคนเข้าเมืองจัดทำขึ้นไม่ได้ระบุถึงแหล่งหรือมณฑลที่มาของนักท่องเที่ยวจีนเหล่านี้ ดังนั้น การตรวจสอบลึกลงไปว่านักท่องเที่ยวจากมณฑลใดในจีนเดินทางมาประเทศไทยมากที่สุดจึงต้องอาศัยสถิติการตรวจลงตราของสถานทูตสถานกงสุลไทยในประเทศจีน ซึ่งจากข้อมูลที่ปรากฏ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว เป็นสถานกงสุลใหญ่ที่ตรวจลงตราให้กับนักท่องเที่ยวชาวจีนมากที่สุด รองลงไปได้แก่ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครเซี่ยงไฮ้ และสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง ตามลำดับ ซึ่งเป็นข้อมูลที่คงที่เช่นนี้มานานนับ 10 ปี ซึ่งใช้เป็นข้อยืนยันได้ว่า นักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุ้งเดินทางเข้ามาท่องเที่ยวยังประเทศไทยมากกว่ามณฑลอื่นใด

3.4 เหตุที่นักท่องเที่ยวมณฑลกว่างตุ้งเดินทางมาประเทศไทยมากกว่านักท่องเที่ยวจากมณฑลอื่น

จากที่ได้กล่าวมาข้างแล้วในข้างต้นเกี่ยวกับลักษณะทางภูมิศาสตร์ของมณฑลกว่างตุ้ง การเป็นศูนย์กลางการคมนาคมทั้งทางบก เรือ และอากาศ ในทางภาคใต้ของจีน การมีชายแดนติดกับฮ่องกงและมาเก๊าซึ่งเป็นเมืองเปิด การที่มณฑลกว่างตุ้งคุ้นเคยกับการค้าขายการติดต่อกับต่างประเทศมาตั้งแต่ยุคก่อนสาธารณรัฐประชาชนจีน และการที่เป็นมณฑลแรกในการเปิดประเทศในสมัยของเติ้งเสี่ยวผิง จึงทำให้มณฑลกว่างตุ้งมีลักษณะพิเศษ (unique) ต่างจากมณฑลอื่น การเดินทางไปท่องเที่ยว

ประเทศไทยของนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุง ซึ่งถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมแห่งหนึ่งของนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุง จึงมีมากกว่านักท่องเที่ยวจากมณฑลอื่น ทั้งนี้ เพราะมีปัจจัยหลายประการที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวประเทศไทย ดังต่อไปนี้

3.4.1 ประเทศไทยเป็นประเทศแรกที่ทางการจีนอนุญาตให้ชาวจีนเดินทางไปท่องเที่ยวในลักษณะกลุ่มทัวร์ได้ (Approved Destination Status: ADS) โดยการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทย (China National Tourism Administration: CNTA) ได้ประกาศเมื่อปี 2531 จีนมีระเบียบ เกี่ยวกับการควบคุมการเดินทางไปท่องเที่ยวต่างประเทศในลักษณะของกลุ่มทัวร์ ระบบการเมืองการปกครองของจีนไม่เหมือนกับประเทศเสรีนิยมทั่วไปที่ไม่ได้มีข้อจำกัด CNTA ได้เริ่มประกาศให้ฮ่องกงและมาเก๊าเป็นสถานะเป็น ADS เมื่อปี พ.ศ. 2526 เป็นสองแห่งแรก ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 ไทยได้รับการประกาศเป็นลำดับที่ 3 แต่ก็ถือว่าเป็นต่างประเทศแรกที่จีนกำหนดให้เป็น ADS ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความเชื่อมั่นของจีนต่อไทยในด้านการท่องเที่ยว และในปี พ.ศ. 2533 จึงได้มีการเพิ่มชื่อสิงคโปร์และมาเลเซีย ซึ่งการเดินทางของนักท่องเที่ยวจีนไปท่องเที่ยวต่างประเทศนั้น ในระยะเริ่มแรกเป็นการเดินทางลักษณะกลุ่มทัวร์เท่านั้น แม้ปัจจุบันจีนจะอนุญาตให้พลเมืองของตนเดินทางในลักษณะท่องเที่ยวเดี่ยวหรือท่องเที่ยวเองแล้ว แต่ทว่านักท่องเที่ยวส่วนใหญ่ประมาณร้อยละ 90 ก็ยังคงเดินทางเป็นกลุ่มโดยใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยวอยู่เช่นเดิม

3.4.2 สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้ตั้งขึ้นในปี พ.ศ. 2532 ซึ่งเป็นสถานกงสุลใหญ่ของไทยแห่งแรกที่ตั้งขึ้นในจีนหลังจากที่ได้มีการเปิดสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง และหลังจากที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้เปิดก็ได้มีการให้บริการตรวจลงตราแก่นักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว่างตุง โดยไม่จำเป็นต้องยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราที่สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปักกิ่ง อีกต่อไป ประกอบกับบริษัทท่องเที่ยวของจีนหลายแห่งก็ได้เริ่มทยอยเปิดดำเนินการขึ้นในมณฑลกว่างตุงนับตั้งแต่ได้เริ่มเปิดประเทศเป็นต้นมา การยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราของบริษัทท่องเที่ยวจีนในมณฑลกว่างตุงจึงมีความสะดวกมากยิ่งขึ้น ซึ่งการจัดรายการท่องเที่ยวไทยในลักษณะกลุ่มทัวร์นี้ บริษัทท่องเที่ยวจะเป็นผู้ดำเนินการในการยื่นคำร้องขอรับการตรวจลงตราให้กับลูกค้ากลุ่มทัวร์ของตน

3.4.3 ความสัมพันธ์ทางเชื้อชาติและความผูกพันทางสายเลือดที่มีมาช้านานระหว่างมณฑลกว่างตุงกับประเทศไทย คนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่แล้วมีบรรพบุรุษมาจากเมืองแต้จิ๋ว (เจาโจว) เมืองซัวเถา (ชานโถว) และเมืองเก็กเจีย (เจียหยาง) ซึ่งอยู่ในมณฑลกว่างตุง และแม้แต่บรรพบุรุษของสมเด็จพระเจ้าตากสินมหาราชก็มาจากเขตเต่งไฮ้ (เจิงไห่) เมืองซัวเถา ในมณฑลกว่างตุง การติดต่อค้าขาย การติดต่อระหว่างเครือญาติ จึงมีมาช้านานแล้วก่อนที่จะมีการก่อตั้งสาธารณรัฐ

ประชาชนจีนขึ้นมา และปัจจุบันคนไทยเชื้อสายจีนก็ยังรักษาความสัมพันธ์ที่ดีกับญาติพี่น้องชาวจีนที่อยู่ในเมืองเหล่านั้น

3.4.4 ความสัมพันธ์ทางการค้าระหว่างไทยกับมณฑลกว่างตุง ในปี พ.ศ.2550 มูลค่าการค้ารวมระหว่างไทยกับกว่างตุงมีจำนวน 11,163 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 13,180 ล้านดอลลาร์สหรัฐ ในขณะที่มูลค่าการค้ารวมระหว่างไทยกับจีนในปี พ.ศ. 2551 มีจำนวน 36,247 ล้านดอลลาร์สหรัฐ แสดงให้เห็นว่ามูลค่าการค้าระหว่างไทยกับมณฑลกว่างตุงเพียงมณฑลเดียวมีมูลค่าเท่ากับ 1 ใน 3 ของมูลค่าการค้าระหว่างไทยกับจีน ซึ่งถือว่ามณฑลกว่างตุงเป็นคู่ค้าอันดับหนึ่งของการค้าไทย-จีน โดยมณฑลกว่างตุงนำเข้าสินค้าจากไทยในปี พ.ศ. 2551 มูลค่า 9,470 ล้านดอลลาร์สหรัฐ และส่งออกมาไทยมูลค่า 3,710 ล้านดอลลาร์สหรัฐ โดยไทยได้เปรียบดุลการค้ามาตลอด ทั้งนี้ ไทยเป็นคู่ค้าลำดับที่ 9 ของกว่างตุง ซึ่งแสดงให้เห็นถึงความสัมพันธ์ทางด้านการเสริมธุรกิจการค้าระหว่างไทยกับกว่างตุงที่เอื้ออำนวยต่อความสัมพันธ์ทางด้านการติดต่อเดินทางไปมาหาสู่ระหว่างกันด้วย

3.4.5 สินค้าไทยเป็นที่รู้จักดีในมณฑลกว่างตุง โดยเฉพาะสินค้าเกษตรอย่างเช่น ผลไม้ ข้าวหอมมะลิ และยางพารา มณฑลกว่างตุงเป็นมณฑลหลักในการนำเข้าผลไม้ไทย ในปี พ.ศ. 2551 จีนนำเข้าผลไม้ไทยเป็นอันดับ 1 ของการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศทั้งหมด หรือคิดเป็นร้อยละ 24.7 ของการนำเข้าผลไม้จากต่างประเทศของจีน ปริมาณการนำเข้า 507,477 ตัน มูลค่า 305 ล้านดอลลาร์สหรัฐ

ส่วนสัดส่วนการส่งออกผลไม้ของไทย ร้อยละ 50 ของการส่งออกทั้งหมด เป็นการส่งไปยังจีน กล่าวคือ ร้อยละ 32 ส่งออกไปยังจีน และร้อยละ 20 ส่งออกไปยังฮ่องกง โดยส่วนที่ส่งไปยังจีนนั้น ร้อยละ 80 เป็นการส่งออกไปยังตลาดค้าส่งผักและผลไม้เจียงหนาน นครกว่างโจว ซึ่งเป็นประตูนำเข้าผลไม้ไทยแล้วกระจายไปยังมณฑลต่างๆ ดังนั้น ความคุ้นเคยของชาวกว่างโจว และเมืองอื่นๆ ในมณฑลกว่างตุงที่มีต่อผลไม้ไทยจึงมีมากกว่าคนจีนในมณฑลอื่น

3.4.6 ดังที่ได้กล่าวมาข้างต้น มณฑลกว่างตุงมีท่าอากาศยานระหว่างประเทศ 3 แห่ง ท่าอากาศยานไป๋หยุน นครกว่างโจว ท่าอากาศยานเซินเจิ้น และท่าอากาศยานฉัวเถา ท่าอากาศยาน ทั้ง 3 เมืองนี้ล้วนมีเครื่องบินที่บินตรงมายังประเทศไทย โดยมีเที่ยวบินกว่างโจว-กรุงเทพฯ วันละ 5-7 เป็นเที่ยวบินจากสายการบินถึง 5 บริษัท เที่ยวบินเซินเจิ้น-กรุงเทพฯ วันละ 1 เที่ยวบิน และเที่ยวบินฉัวเถา-กรุงเทพฯ สัปดาห์ละ 3 เที่ยวบิน โดยสรุป มณฑลกว่างตุงเป็นมณฑลเดียวเท่านั้นที่มีสายการบินบินตรงมาไทย (กรุงเทพฯ) มากที่สุดต่อสัปดาห์ ซึ่งถือได้ว่าเป็นการสนับสนุนอำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุงที่จะเดินทางมาไทย

3.5 แนวโน้มที่นักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุงมาเที่ยวประเทศไทยลดลง

หากเปรียบเทียบสถิติการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ย้อนหลังไป 12 ปี จะเห็นว่าในช่วงต้น 3-4 ปีแรก สถิติการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว มีตัวเลขการตรวจลงตราที่สูง แต่หลังจากนั้น จำนวนค่อยๆ ลดลง ดังปรากฏในสถิติการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ข้างล่างนี้

ปี พ.ศ.	จำนวน
2540	251,518
2541	327,415
2542	319,931
2543	200,566
2544	174,271
2545	116,948
2546	134,046
2547	219,483
2548	221,118
2549	271,936
2550	245,417
พ.ศ. 2551	212,569

ตารางที่ 3 สถิติการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว

(ที่มา: เอกสารราชการของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว)

จากตารางสถิติข้างบนจะเห็นได้ว่าในปี พ.ศ. 2541 และ พ.ศ. 2542 สถิติการตรวจลงตราให้แก่นักท่องเที่ยวจากกว่างตุงเกินจำนวน 300,000 คนต่อไป 9 ปีหลังจากนั้นเป็นต้นมา สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้ตรวจลงตราเฉลี่ยปีละ 200,000 คน เท่านั้น เท่ากับจำนวนการตรวจลงตราใน 9 ปี ที่ผ่านมามีผลจนถึงร้อยละ 33-35

อนึ่ง ขอให้ข้อสังเกตว่า สถิติการตรวจลงตรานี้ไม่ได้หมายความว่า ผู้ที่ได้รับการตรวจลงตรา จะใช้การตรวจลงตราที่ได้รับเดินทางเข้าประเทศไทยทุกรายและการขอรับการตรวจลงตราที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ประมาณร้อยละ 90 เป็นการขอรับการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยว และ

การตรวจลงตราประเภทอื่น เช่น เดินทางผ่าน (transit visa) และไม่นับเป็นคนเข้าเมือง (non-immigrant visa) ก็ไม่ได้หมายความว่าบุคคลเหล่านี้จะไม่มีการท่องเที่ยวแต่อย่างใด นอกจากนี้ สถิติการเดินทางเข้าประเทศไทยของชาวต่างประเทศก็ไม่ได้หมายความว่าทุกคนเป็นนักท่องเที่ยวที่แท้จริง แม้บางส่วนได้เดินทางเข้ามาเพื่อติดต่อธุรกิจหรือการอื่นใด แต่ส่วนใหญ่แล้วเป็นการเดินทางเข้าประเทศไทยเพื่อการท่องเที่ยว และสถิติที่การท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยระบุว่านักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยเป็นอันดับ 1 คือ ชาวมาเลเซีย ซึ่งในข้อเท็จจริง มาเลเซียเป็นประเทศเพื่อนบ้านที่มีประชาชนเดินทางไปมาหาสู่กันตลอดชายแดน การเดินทางไปมาระหว่างกันส่วนหนึ่งย่อมไม่ใช่เพื่อการท่องเที่ยว แต่อาจเป็นการเดินทางเพื่อการค้าขายชายแดน หรือการไปมาหาสู่ระหว่างญาติพี่น้อง และบุคคลสัญชาติมาเลเซียหากจะเดินทางเข้าประเทศไทยก็ไม่จำเป็นต้องขอรับการตรวจลงตราแต่อย่างใด อย่างไรก็ตาม ในทางสถิติก็นับรวมเป็นนักท่องเที่ยว

ในเมื่อสถิติข้างต้นชี้ให้เห็นว่า จำนวนนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตู่มีจำนวนลดลงถึง 1 ใน 3 ในช่วง 9 ปีที่ผ่านมา มิใช่เพียงลดลงเมื่อ 2-3 ปีที่ผ่านมาในขณะที่ประเทศไทยเกิดวิกฤตการณ์ทางการเมือง การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จึงมุ่งเน้นศึกษาหาสาเหตุการลดลงของนักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตู่ และหาวิธีแก้ไขปัญหานี้ โดยจะมีการวิเคราะห์โดยใช้หลักการวิเคราะห์แบบ TOWS ในบทต่อไป

บทที่ 4

การวิเคราะห์สภาพของปัญหา

4.1 ระเบียบวิธีศึกษา

ดังที่เคยได้ระบุไว้มาก่อนหน้านี้แล้วว่า ระเบียบวิธีศึกษาของการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ เป็นการศึกษาเชิงคุณภาพโดยอาศัยข้อมูลเชิงลึกจากเอกสารราชการของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว และเอกสารของหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวทั้งของไทยและของจีน และโดยเฉพาะ บรรดาเว็บไซต์ต่างๆ ที่รวบรวมข้อมูลที่เกี่ยวข้องไว้ นอกจากนี้ ยังอาศัยประสบการณ์ส่วนตัวของผู้ศึกษาที่มีหน้าที่ดูแลรับผิดชอบงานด้านสารสนเทศ วัฒนธรรม และการท่องเที่ยวของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ตลอดจนประสบการณ์ในการเคยเป็นผู้นำคณะสำนักงานการต่างประเทศมณฑล กวางตุ้งและเมืองต่างๆ ในมณฑลกวางตุ้งเยือนประเทศไทย และนำคณะสื่อมวลชนทางด้านการท่องเที่ยว การโรงแรม และอาหาร ของมณฑลกวางตุ้งหลายสื่อ เดินทางเยือนประเทศไทยมาแล้ว รวมทั้งการดูแลอำนวยความสะดวกในเรื่องการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ด้วย

4.2 หลักการวิเคราะห์

การวิเคราะห์สภาพของปัญหาว่าเหตุใดนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวางตุ้งจึงเดินทางมท่องเที่ยวประเทศไทยน้อยลงถึง 1 ใน 3 ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้จะนำหลักการวิเคราะห์แบบ TOWS มาใช้ ซึ่งการวิเคราะห์แบบนี้จะเริ่มต้นด้วยการนำ อุปสรรค (Threats) มาวิเคราะห์เป็นลำดับแรก และ โอกาส (Opportunities) เป็นลำดับต่อไป ซึ่งทั้งอุปสรรคและโอกาสเกิดจากปัจจัยภายนอก หลังจากนั้นจึงมาพิจารณาถึงปัจจัยภายใน คือ จุดอ่อน (Weaknesses) และจุดแข็ง (Strengths) ตามลำดับ

4.2.1 อุปสรรค (Threats) ปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ เป็นปัจจัยที่ขัดขวางความสำเร็จตามเป้าหมาย จากการศึกษาครั้งนี้ พบว่าปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ การที่จีนเพิ่มจำนวนประเทศที่อนุญาตให้ไปท่องเที่ยว การมีรายได้สูงขึ้นของชาวกวางตุ้ง ประเทศคู่แข่งด้านการท่องเที่ยว คำนินนโยบายเชิงรุก การที่จีนออกประกาศเตือนหรือห้ามเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทย ปัญหาการระบาดของโรคติดต่อ และการเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทั่วไ

4.2.2 โอกาส (Opportunities) เป็นปัจจัยภายนอกที่ควบคุมไม่ได้ แต่ช่วยส่งเสริมให้สำเร็จตามเป้าหมาย ปัจจัยเหล่านี้ คือ ไทยยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม การมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน และการท่องเที่ยวในไทยมีราคาไม่สูง

4.2.3 จุดอ่อน (Weaknesses) เป็นปัจจัยภายในที่ควบคุมได้ แต่เป็นปัจจัยที่ขัดขวางความสำเร็จตามเป้าหมาย การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ เห็นว่าปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ ปัญหาการจัดรายการท่องเที่ยวที่ไม่ได้คุณภาพหรือทัวร์ศูนย์เหรียญ แหล่งท่องเที่ยวไม่หลากหลาย ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมือง ปัญหาความไม่สงบในในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และคนไทยยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยวจีน

4.2.4 จุดแข็ง (Strengths) เป็นปัจจัยภายในที่ควบคุมได้ และเป็นปัจจัยที่ส่งเสริมให้สำเร็จตามเป้าหมาย ปัจจัยเหล่านี้ได้แก่ อุปนิสัยใจคอของคนไทยที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว ประสิทธิภาพความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว และรัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว

ทั้งนี้ ขออธิบายขยายความถึงปัจจัยต่างๆ ที่ระบุไว้ข้างต้น โดยจำแนกออกตามหัวข้อ อุปสรรค โอกาส จุดอ่อน และจุดแข็ง ดังต่อไปนี้

4.3 อุปสรรค (Threats)

4.3.1 การที่จีนเพิ่มจำนวนประเทศที่อนุญาตให้จัดกลุ่มทัวร์ไปท่องเที่ยว (ADS) ปี พ.ศ. 2526 CNTA ได้เริ่มประกาศให้ฮ่องกงและมาเก๊าเป็นสถานะเป็น ADS ต่อมาในปี พ.ศ. 2531 มีการประกาศให้ไทยเป็น ADS และในปี พ.ศ. 2533 จึงได้มีการเพิ่มชิลีและมาเลเซีย จนกระทั่งในปี พ.ศ. 2551 นี้มีรายชื่อประเทศทั้งหมดถึง 92 ประเทศ โดยประเทศล่าสุด คือ สหรัฐอเมริกา ซึ่งประกาศเมื่อกลางปี พ.ศ. 2551 เมื่อมีกลุ่มประเทศ ADS มากขึ้น เท่ากับว่า บริษัทท่องเที่ยวจีนมีทางเลือกมากขึ้น เมื่ออุปทาน (Supply) มีมากขึ้นหรือหลากหลายขึ้น อุปสงค์ (Demand) หรือความต้องการก็ย่อมลดน้อยลงเป็นธรรมดา ประโยชน์ที่เคยได้รับในอดีตปัจจุบันกลับมีคู่แข่งที่เข้ามาแบ่งผลประโยชน์มากขึ้น ส่วนแบ่งของตลาดการท่องเที่ยวที่ไทยเคยได้รับจึงน้อยลง

4.3.2 การมีรายได้สูงขึ้นของชาวกวางตุ้ง ในปี พ.ศ. 2551 มณฑลกวางตุ้งมีประชากร 95.44 ล้านคน เป็นมณฑลที่มีประชากรมากเป็นอันดับ 3 ของประเทศจีน รองจากมณฑลเหอหนานและซานตง หรือคิดเป็น 7.2% ของประชากรรวมทั้งประเทศ มณฑลกวางตุ้งเป็นมณฑลที่มีมูลค่า GDP มากที่สุดของจีน ในปี พ.ศ. 2551 มณฑลกวางตุ้งมีมูลค่าผลิตภัณฑ์มวลรวมประชาชาติ (GDP) 3.57 ล้านล้านหยวน เพิ่มขึ้น 10.1% เมื่อเทียบกับปี พ.ศ. 2550 โดยมีมูลค่า GDP ต่อหัวต่อปี 37,588 หยวน เพิ่มขึ้น 8.7% ประชาชนเขตตัวเมืองมีรายรับต่อหัวต่อปีเฉลี่ย 19,732.86 หยวน เพิ่มขึ้น 11.5% มณฑลกวางตุ้งเป็นมณฑลที่ประชากรในเขตเมืองมีรายได้เฉลี่ยต่อหัวต่อปีอยู่ในลำดับที่ 4 ของจีนรองจากกรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ และมณฑลเจ้อเจียง เมื่อประชากรมณฑล

กวางตุ้งมีรายได้เพิ่มขึ้นก็เท่ากับมีอำนาจในการจับจ่ายใช้สอยมากขึ้น มีโอกาสที่จะเดินทางไปท่องเที่ยวยังประเทศที่มีค่าใช้จ่ายแพงกว่าการเดินทางไปเที่ยวประเทศไทย เช่น ญี่ปุ่น เกาหลี ออสเตรเลีย ยุโรป และสหรัฐอเมริกา หรือกล่าวอีกนัยหนึ่ง ค่านิยมของการท่องเที่ยวเริ่มมีการเปลี่ยนแปลงไปในลักษณะที่เปิดกว้างมากขึ้นกว่าเดิม ซึ่งประเทศเหล่านี้ล้วนมีจำนวนนักท่องเที่ยวเพิ่มขึ้นในแต่ละปี พ.ศ. เช่น ตัวอย่างจากเว็บไซต์ของสำนักงานสถิติญี่ปุ่น

(<http://www.stat.go.jp>) จำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปญี่ปุ่น เมื่อปี พ.ศ. 2538 มีจำนวน 229,965 คน ปี พ.ศ. 2543 มีจำนวน 385,296 คน ปี พ.ศ. 2548 มีจำนวนถึง 780,924 และปี พ.ศ. 2549 เพิ่มขึ้นเป็น 980,424 คน

4.3.3 ประเทศคู่แข่งด้านการท่องเที่ยวดำเนินนโยบายเชิงรุก ประเทศคู่แข่งทางด้านการท่องเที่ยวของไทยส่วนใหญ่แล้วคือประเทศในเอเชีย อาทิเช่น มาเลเซีย สิงคโปร์ ฟิลิปปินส์ และเกาหลีใต้ ตัวอย่างที่เห็นได้ชัดเจน คือ มาเลเซีย และเกาหลีใต้ ต่างมีโฆษณาประชาสัมพันธ์ในสื่อต่างๆ รวมทั้งการรุกรททางวัฒนธรรมผ่านสื่อมวลชนมาเป็นระยะเวลาหลายปีติดต่อกัน ที่ประเทศเหล่านี้ในสายตาของวิญญูชนไม่ได้มีแหล่งท่องเที่ยวที่ดีเด่นไปกว่าประเทศไทย ประเทศทั้งสี่ประเทศข้างต้นรวมทั้งฮ่องกงต่างเล็งเห็นศักยภาพของนักท่องเที่ยวจากมณฑล กวางตุ้ง จึงได้ไปเปิดสำนักงานการท่องเที่ยวของตนที่นครกวางโจวเพื่อดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวยังประเทศของตนอย่างจริงจัง โดยเฉพาะมาเลเซีย ยอดจำนวนนักท่องเที่ยวจีนที่ไปท่องเที่ยวมาเลเซียได้เพิ่มขึ้นอย่างเด่นชัด เริ่มจากปี พ.ศ. 2550 ที่ได้มีการรณรงค์ปีแห่งการท่องเที่ยวมาเลเซีย จำนวนนักท่องเที่ยวจีนเพิ่มขึ้นจากปี พ.ศ. 2549 ถึงร้อยละ 57 คือจำนวน 690,000 คน มีค่าใช้จ่ายเงินประมาณ 1.68 ล้านริงกิต เฉลี่ยพักค้างคืน 6 คืน ส่วนเกาหลีใต้นั้น ในปี พ.ศ. 2551 มีนักท่องเที่ยวจีนเดินทางไปเยือนเกาหลีใต้ 417,000 คน ทำสถิติเป็นนักท่องเที่ยวต่างชาติลำดับที่ 3 รองจากนักท่องเที่ยวญี่ปุ่น และสหรัฐอเมริกา

สำหรับการตั้งสำนักงาน ททท. ของไทยนั้น ททท.มีสำนักงานตั้งอยู่ที่กรุงปักกิ่ง และที่ นครเซี่ยงไฮ้ ซึ่งสำนักงานที่นครเซี่ยงไฮ้เพิ่งเปิดสำนักงานในปี พ.ศ. 2552 นี้ สำหรับการดำเนินการส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยในมณฑลกวางตุ้ง นั้น ททท.ได้มอบหมายให้สำนักงานที่ฮ่องกง ดูแลรับผิดชอบมณฑลกวางตุ้งและมณฑลไห่หนาน (ไหหลำ) เมื่อปี พ.ศ. 2551 แทนสำนักงานปักกิ่ง ซึ่งได้ดูแลมณฑลกวางตุ้งและมณฑลไห่หนานมาตลอด การมอบหมายให้สำนักงาน ททท.ดูแลมณฑลกวางตุ้งและไห่หนาน แม้ว่าจะเหมาะสมกว่าการให้สำนักงานปักกิ่ง ซึ่งอยู่ห่างไกลออกไปเป็นผู้ดูแลก็ตาม แต่ก็ยังไม่สามารถเทียบได้กับการมีสำนักงาน ททท.เองที่นครกวางโจว อีกประการหนึ่ง ลักษณะนิสัย ทัศนคติ และรสนิยมของนักท่องเที่ยวจากมณฑล กวางตุ้งและฮ่องกงไม่เหมือนกัน เป็นคนละตลาดกัน นักท่องเที่ยวจากกวางตุ้งจะเดินทางเป็นก

ทัวร์ ขณะนักท่องเที่ยวต้องงบนิยมเดินทางเองหรือเป็นกลุ่มเล็กๆ ถ้าบริการของบริษัทท่องเที่ยวไม่ได้รูปแบบ นักท่องเที่ยวต้องงงบมีการศึกษาค้นคว้า ใหญ่พูดภาษาอังกฤษได้ และสามารถกำหนดรายการท่องเที่ยวที่สนใจได้เอง ต่างกับนักท่องเที่ยวทั่วๆไปซึ่งพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ การจัดการเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งหมดใช้บริการของบริษัทท่องเที่ยว นักท่องเที่ยวต้องงงบมีความเป็นสากลมากกว่านักท่องเที่ยวทั่วๆไป วิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวต้องงงบไม่สามารถนำมาใช้กับวิธีการส่งเสริมการท่องเที่ยวของมณฑลกว่างตงได้ทุกประการ

ดังนั้น การไม่มีสำนักงาน ททท.ที่ตั้งอยู่ในนครกว่างโจวย่อมเกิดความเสียเปรียบต่อประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยว การกำหนดยุทธศาสตร์ การท่องเที่ยวในการเปิดสำนักงาน ททท. ในต่างประเทศ หากไม่ได้ศึกษาข้อมูลที่เกี่ยวข้องอย่างรอบด้านและรอบคอบ และไม่ได้ลำดับความสำคัญของการเปิดสำนักงาน ททท. ที่นครกว่างโจว ต่อไปก็ยากที่จะรักษาสถานที่ท่องเที่ยวเดิมเอาไว้ได้ ซึ่งที่ประชุมคณะกรรมการพิจารณาความเหมาะสมการจัดตั้ง ททท. สำนักงานสาขาในต่างประเทศ ที่จัดตั้งโดยคณะกรรมการ ททท. ได้ประชุมกันสองครั้งเมื่อเดือนมีนาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งที่ประชุมมีแนวทางการพิจารณา คือ เสนอให้จำกัดการเปิดสำนักงาน ททท. โดยให้ใช้ทางเลือกในการมีตัวแทนตลาด (ชาวท้องถิ่น) และการขยายบุคลากรในสำนักงานที่มีอยู่แล้ว และพิจารณาใช้หลักการคำนวณตัวเลขที่สำคัญ เช่น อัตราการเติบโตเฉลี่ยทางเศรษฐกิจ สัดส่วนจำนวนนักท่องเที่ยวที่เดินทางเข้าประเทศไทยต่อจำนวนผู้เดินทางออกในตลาดระยะใกล้ จำนวนนักท่องเที่ยวต่อจำนวนเที่ยวบิน ความสะดวกในการตรวจสอบตราเข้าประเทศไทย จำนวนสำนักงานการท่องเที่ยวของประเทศคู่แข่ง (ในเอเชีย) จำนวนประชากรในพื้นที่แต่ละตลาด ขนาดพื้นที่ของแต่ละตลาด และ GDP ต่อหัว ในรายพื้นที่ตลาด ซึ่งผลการพิจารณาของคณะกรรมการฯ ในส่วนของการเปิดสำนักงาน ททท. ในจีน ปรากฏว่ามีมติให้เปิดที่นครคุนหมิง หรือเฉิงตูในปี พ.ศ. 2553 เนื่องจากเดิมเคยเป็นมติดังกล่าวแล้ว แต่ไม่มีงบประมาณ ซึ่งหากพิจารณาตามแนวทางที่คณะกรรมการดังกล่าวกำหนดไว้เองแล้ว มณฑลกว่างตงซึ่งมีสถานภาพที่เหนือกว่ามณฑลยูนนานที่มีนครคุนหมิงเป็นเมืองเอก และเหนือกว่ามณฑลเสฉวนที่มีนครเฉิงตูเป็นเมืองเอกในทุกๆ ด้าน สถานกงสุลใหญ่ ณ นครคุนหมิง ได้ตรวจสอบตราในปี พ.ศ.2551 รวม 28,025 ราย และ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครเฉิงตู ได้ตรวจสอบตราในปี พ.ศ. 2551 มีทั้งสิ้นจำนวน 23,427 ราย ในขณะที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกว่างโจว ได้ตรวจสอบตราในปี พ.ศ.2551 มีจำนวนถึง 212,569 ราย

4.3.4 การที่ทางการจีนออกประกาศเตือนห้ามเกี่ยวกับการท่องเที่ยวไทย เนื่องจากการเกิดปัญหาสถานการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยมาตั้งแต่ปี พ.ศ. 2549 CNTA ได้ประกาศเตือนเกี่ยวกับการเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศไทยมาแล้วถึง 4 ฉบับ ดังนี้

4.3.4.1 วันที่ 20 กันยายน พ.ศ. 2549 CNTA ประกาศให้ประชาชนระมัดระวังความปลอดภัยในการเดินทางไปประเทศไทย ภายหลังจากการปฏิบัติยึดอำนาจรัฐบาลของ พ.ต.ท. ทักษิณ ชินวัตร เมื่อคืนวันที่ 19 กันยายน 2549

4.3.4.2 วันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 CNTA ประกาศให้ประชาชนระงับการเดินทางไปยังประเทศไทยเนื่องจากการปิดสนามบินสุวรรณภูมิเมื่อคืนวันที่ 25 พฤศจิกายน 2552

4.3.4.3 วันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2551 กลุ่มบริษัทท่องเที่ยวในมณฑลกวางตุ้ง ประกาศระงับการจัดกลุ่มทัวร์เดินทางไปประเทศไทยเป็นเวลา 1 อาทิตย์ ซึ่งมีการลงประกาศของกลุ่มบริษัทท่องเที่ยวในเว็บไซต์ของ CNTA

4.3.4.4 วันที่ 14 เมษายน 2552 สำนักงานการท่องเที่ยวแห่งมณฑลกวางตุ้ง ซึ่งเป็นหน่วยงานของ CNTA ประกาศห้ามประชาชนเดินทางไปยังประเทศไทย 1 อาทิตย์ หลังจากเกิดควมวุ่นวายจากการประท้วงรัฐบาลโดยกลุ่มคนเสื้อแดง

4.3.5 ปัญหาการระบาดของโรคติดต่อ โรคซาร์สเกิดขึ้นครั้งแรกในมณฑลกวางตุ้งเมื่อปลายปี พ.ศ. 2545 และเริ่มระบาดไปทั่วโลกเมื่อต้นปี พ.ศ. 2546 ซึ่งสามารถติดต่อกันได้ระหว่างคนสู่คนผ่านทางระบบทางเดินหายใจ การระบาดของโรคซาร์สได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการท่องเที่ยว ไทยเองได้รับผลกระทบในเรื่องนี้มาก หากดูสถิตินักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางเข้าประเทศไทยเมื่อปี พ.ศ. 2545 และพ.ศ. 2546 (บทที่ 3 ข้อ 3.3) จะเห็นได้ว่ามีจำนวน 797,976 คน และ 606,635 คน ตามลำดับ สถิติในปี พ.ศ. 2546 ถือสถิติต่ำสุดที่นักท่องเที่ยวจีนเดินทางเข้าประเทศไทยในช่วงเวลา 10 ปีที่ผ่านมา ส่วนการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ในปี พ.ศ. 2545 และ พ.ศ. 2546 (บทที่ 3 ข้อ 3.5) มีจำนวนเพียง 116,948 คน และ 134,046 คน ตามลำดับ

ต่อมาในปี พ.ศ. พ.ศ.2547 และปี พ.ศ. 2548 ก็เกิดมีการระบาดของไข้หวัดนก H5N1 เกิดขึ้น โดยเฉพาะการระบาดในเวียดนาม ไทย กัมพูชา อินโดนีเซีย และจีน ก็ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยวเช่นเดียวกัน แต่ผลกระทบไม่สูงเท่ากับโรคซาร์ส การติดต่อของโรคไข้หวัดนกส่วนใหญ่แล้วติดต่อโดยการสัมผัสสัตว์ปีกที่เป็นโรค สถิติจำนวนนักท่องเที่ยวจีนและสถิติการตรวจลงตราของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ดีกว่าสถิติของปี พ.ศ. 2545 และ 2546 กล่าวคือ ปี พ.ศ. 2547 และปี พ.ศ. 2548 มีนักท่องเที่ยวเดินทางเข้าประเทศไทย จำนวน 748,715 คน และ 776,792 คน ตามลำดับ และสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ได้ตรวจลงตราให้นักท่องเที่ยวจากมณฑลกวางตุ้งในปี พ.ศ. 2547 และพ.ศ. 2548 จำนวน 219,483 คน และ 221,118 คน ตามลำดับ

ปี พ.ศ. 2552 เกิดการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ซึ่งเกิดการระบาดขึ้นทั่วโลก ได้ส่งผลกระทบอย่างรุนแรงต่อการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ใน 6 เดือนแรก ของปี พ.ศ. 2552

นี้ สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ได้ตรวจลงตราให้แก่นักท่องเที่ยวไปทั้งสิ้นเพียง 94,142 คน เท่านั้น แม้ว่ารัฐบาลชุดปัจจุบันได้ใช้มาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยวโดยยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวในระหว่างวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2552 – 4 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ก็ตาม

4.3.6 การเกิดวิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลกในช่วงปี พ.ศ. 2551 เป็นต้นมา โดยเฉพาะได้ส่งผลกระทบต่อสถานการณ์ของการท่องเที่ยวระหว่างประเทศ ตามที่องค์การการท่องเที่ยวโลก (UNWTO) ได้คาดการณ์ไว้เมื่อวันที่ 12 พฤษภาคม พ.ศ. 2552 ว่า ผลของวิกฤตเศรษฐกิจโลกมีผลต่อความต้องการที่จะท่องเที่ยวใน 2 เดือนแรกของปี พ.ศ. 2552 นี้ โดยจำนวนนักท่องเที่ยวระหว่างประเทศได้ลดลงประมาณร้อยละ 8 ตัวเลขนี้ชี้ให้เห็นแนวโน้มการชะลอตัวของนักท่องเที่ยวโลกซึ่งเริ่มมาตั้งแต่กลางปี พ.ศ. 2551 แล้ว แหล่งท่องเที่ยวทั่วโลกต่างได้รับผลกระทบกันถ้วนหน้า คาดว่าปี พ.ศ. 2552 นี้ การท่องเที่ยวระหว่างประเทศจะหดตัวลงระหว่างร้อยละ 2-3 ซึ่งเป็นที่แน่นอนว่า สถานะเศรษฐกิจตกต่ำย่อมส่งผลกระทบในทางลบต่อประเทศไทยโดยเฉพาะอย่างยิ่งในช่วงปัจจุบันนี้

4.4 โอกาส (Opportunities)

4.4.1 ไทยยังเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมอยู่ ประเทศไทยนั้นถือเป็นประเทศADS แรก ที่จีนอนุญาตให้บริษัทท่องเที่ยวจัดกลุ่มทัวร์มาท่องเที่ยวได้ แสดงให้เห็นถึงความสำคัญ ประเทศไทยในฐานะประเทศหนึ่งที่นักท่องเที่ยวจีนมีความนิยมชมชอบ แม้ว่าสถานการณ์ปัจจุบันและปัจจัยที่เกี่ยวข้องหลายประการไม่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยวไทยเท่าที่ควร แต่การเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่สำคัญยังได้รับการยอมรับอยู่ และจากการสอบถามบริษัทท่องเที่ยวของมณฑลกวางตุ้งที่ไปขอรับการตรวจลงตราที่สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ส่วนใหญ่ยืนยันว่านักท่องเที่ยวกวางตุ้งยังต้องการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทย แต่เนื่องจากสถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทย มีข่าวในเชิงลบออกมาทางสื่อมวลชนค่อนข้างมาก การท่องเที่ยวของจีนและการท่องเที่ยวมณฑลกวางตุ้งได้ออกประกาศเตือนหลายครั้งในช่วง 2-3 ปีที่ผ่านมาจึงทำให้ยอดขายตกลง

สิ่งที่ยืนยันได้ถึงความเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยมของไทย คือ บริษัท GZL International Travel Service จำกัด ซึ่งเป็นบริษัทท่องเที่ยวรายใหญ่ที่สุดในนครกวางโจว ได้มีหนังสือลงวันที่ 23 มิถุนายน พ.ศ. 2552 แจ้งสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว ว่า โดยที่ประเทศไทยถือว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่ได้รับความนิยมมากที่สุดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ แต่สถานการณ์ทางการเมืองของประเทศไทยในช่วงปลายปี พ.ศ. 2551 และช่วงเดือนเมษายน พ.ศ. 2552 ได้ส่งผลกระทบต่อความเชื่อมั่นต่อการท่องเที่ยวไทย แต่เพื่อเป็นการฟื้นฟูการท่องเที่ยวไทย บริษัทจึงได้ร่วมมือกับสายการบินในฮ่องกงในการจัดซื้อที่นั่งจำนวนมากเพื่อเป็นการอุ่น

เครื่องรับการท่องเที่ยวไทยหลังจากที่สถานการณ์ทางการเมืองได้กลับเข้าสู่สภาวะปกติแล้ว โดยจะเป็นการจัดเครื่องบินเหมาลำบินตรงมาภูเก็ต ซึ่งถือว่าการท่องเที่ยวแบบเช่าเครื่องบินเหมาลำรายแรกหลังจากการท่องเที่ยวของมณฑลกว่างตุงเกิดภาวะถดถอยลง คาดว่าจะมีนักท่องเที่ยวเข้าร่วมรายการประมาณ 20,000 คน ซึ่งทางบริษัทจะจัดงานแถลงข่าวการจัดงานส่งเสริมการท่องเที่ยวภูเก็ตที่ นครกว่างโจว ในวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2552 โดยเชิญจังหวัดภูเก็ตเข้าร่วมงานแถลงข่าวครั้งนี้ด้วย

4.4.2 ไทยและจีนมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกัน โดยเฉพาะวัฒนธรรมจีนทางใต้ที่มีความผูกพันมาช้านานนับตั้งแต่ที่คนจีนได้อพยพเข้ามาอยู่ในประเทศไทย การมีวัฒนธรรมที่คล้ายคลึงกันและเข้ากันได้ดีระหว่างวัฒนธรรมจีนกับวัฒนธรรมไทยทำให้ไม่มีความแตกต่างในแบบ: ต้องปรับตัวเข้าหากันมาก นักท่องเที่ยวจีนย่อมมีความรู้สึกอบอุ่นกว่าการท่องเที่ยวในดินแดนที่มีวัฒนธรรมแปลกแยกไม่เหมือนกัน เหล่านี้ทำให้นักท่องเที่ยวจีนไม่จำเป็นต้องปรับตัวมากนัก อาหารการกินก็ไม่ได้แตกต่างกันมาก อาหารจีนในประเทศไทยก็มีหลากหลาย และแม้แต่อาหารไทยหลายๆ อย่างก็คล้ายคลึงหรือมีการนำหรือปรับปรุงมาจากอาหารจีน หรือแม้แต่ภาษาพูดระหว่างภาษาไทยกับภาษาจีน ก็มีหลายๆ คำที่ออกเสียงคล้ายๆ กัน ซึ่งบ่งบอกถึงรากฐานของความใกล้ชิดทางวัฒนธรรมที่มีมาแต่ช้านาน และในความรู้สึกของคนไทยเอง วัฒนธรรมไม่ใช่ของแปลกใหม่ แต่เป็นวัฒนธรรมที่คนไทยคุ้นเคยมานานแล้วและนับได้ว่าเป็นส่วนหนึ่งของวัฒนธรรมไทยด้วย

4.4.3 การท่องเที่ยวในประเทศไทยมีราคาไม่สูง โดยปกติแล้วราคาค่าท่องเที่ยวในประเทศไทยคือ กรุงเทพฯ และพัทยา 5-6 วัน ตามที่โฆษณาในเขตมณฑลกว่างตุงอยู่ที่ราคาเฉลี่ยประมาณ 2,000 หยวน หรือ 10,000 บาท รวมค่าเครื่องบิน ค่าที่พัก และค่าอาหาร ซึ่งถือว่าราคาไม่แพง แม้บางครั้งจะมีการลดราคาลงไปมากผิดปกติ ซึ่งก็จะส่งผลกระทบต่อคุณภาพของการจัดรายการทัวร์ แต่ในภาพรวมถือว่าเป็นราคาไม่สูงมากนักที่สามารถจูงใจประชากรมณฑลกว่างตุงระดับกลางทั่วๆ ไปได้

4.5 จุดอ่อน (Weaknesses)

4.5.1 ปัญหาการจัดรายการท่องเที่ยวที่ไม่ได้คุณภาพหรือที่เรียกกันว่าทัวร์ศูนย์เหรียญ โดยเฉพาะที่เกิดขึ้นกับตลาดนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งขึ้นชื่อว่ามีทัวร์ศูนย์เหรียญมากที่สุด และเป็นปัญหาเรื้อรังมานับสิบปี พ.ศ. กล่าวคือ ผู้ประกอบการบริษัทท่องเที่ยวที่ทำธุรกิจนำเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวชาวจีนมาเที่ยวประเทศไทย อยากจะได้ลูกค้าที่เป็นนักท่องเที่ยวจีนถึงขั้น ยอมไม่เรียกเก็บเงินค่าบริการ ซึ่งประกอบด้วย ค่าที่พัก -อาหาร-ค่าบริการนำเที่ยว-ค่าพาหนะเดินทาง และอื่นๆ ที่

คิดราคาเหมารวมค่อหัวต่อหนึ่งแพ็คเกจทัวร์จากลูกค้าคือบริษัทท่องเที่ยวเอาค่าบริการของจีน ทั้งที่เป็นต้นทุนและอันเป็นที่มาของรายได้ในการประกอบธุรกิจนำเที่ยวปกติ ส่วนบริษัทท่องเที่ยวของจีนที่ร่วมมือกับบริษัทท่องเที่ยวไทยในการทำทัวร์ศูนย์เหรียญ ก็จะได้รับผลประโยชน์ไปเต็มที่โดยไม่ต้องหักต้นทุนในส่วนค่าจ้างบริการนำเที่ยวที่ปลายทางส่งมาให้กับบริษัทท่องเที่ยวที่ประเทศไทยแต่อย่างใด ทำให้บริษัทท่องเที่ยวในมีการลดราคาหรือตัดราคาการท่องเที่ยวในประเทศไทยลงไปมากเพื่อจูงใจลูกค้า นอกจากนี้ ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญยังมีการขยายตัวออกไปในลักษณะบริษัทท่องเที่ยวที่ประเทศไทยมีการจ่ายเงินซื้อลูกค้าทัวร์นักท่องเที่ยวเงินให้แก่บริษัทท่องเที่ยวจีน ซึ่งเรียกกันว่าปัญหาทัวร์ kick back ไม่ว่าจะเป็นทัวร์ศูนย์เหรียญหรือทัวร์ kick back ผลที่ตามมาก็คือ คุณภาพการจัดรายการทัวร์ การคุ้มครอง และการบังคับนักท่องเที่ยวให้ซื้อของ

ปัญหาการจัดรายการท่องเที่ยวที่ไม่ได้คุณภาพหรือบังคับให้มีการซื้อของเช่นนี้ส่งผลกระทบต่อภาพลักษณ์ของไทยเป็นอย่างยิ่ง เมื่อบริษัทท่องเที่ยวไทยรับลูกค้าทัวร์มาก็ต้องลดต้นทุนในการจัดรายการท่องเที่ยวแทบจะทุกอย่าง นับตั้งแต่คุณภาพของมัคคุเทศก์ คุณภาพอาหารราคาถูก ซึ่งทำให้นักท่องเที่ยวไม่เคยได้รับประทานอาหารไทยชั้นดี ทั้งๆ ที่นักท่องเที่ยวจากมณฑลกว่างตุงเดินทางไปท่องเที่ยวไทยมากที่สุด แต่ร้านอาหารไทยในมณฑลกว่างตุงกลับมีอยู่ไม่มากและ ไม่ได้รับความนิยมเท่าที่ควร การจัดรายการท่องเที่ยวในลักษณะทัวร์ศูนย์เหรียญนี้หนีไม่พ้นที่จะพานักท่องเที่ยวไปซื้อของโดยเฉพาะที่ร้านจิวเวอรี่ ซึ่งบริษัทท่องเที่ยวไทยจะอาศัยการหักกำไรจากการนำนักท่องเที่ยวไปซื้อจิวเวอรี่ในราคาแพงกว่าปกติ ซึ่งปกติบริษัทจิวเวอรี่เป็นผู้สนับสนุนหลักในการจัดการรถยนต์สำหรับให้นักท่องเที่ยวโดยสารในระหว่างการท่องเที่ยวในไทยอยู่แล้ว

การแก้ไขปัญหาดังกล่าวทางรัฐบาลไทยหลายยุคหลายสมัยยังไม่สามารถจัดปัญหาให้หมดไปได้ การจับกุมที่กระทำก็เป็นเพียงการจับกุมมัคคุเทศก์เท่านั้น ยังไม่เคยมีการจับกุมบรรดานายทุนที่เกี่ยวข้องแต่อย่างใด ในส่วนของรัฐบาลจีนเองก็ทราบถึงปัญหาที่เกิดขึ้นนี้ จึงได้ดำเนินการในส่วนของตนเอง โดยได้มีการออกกฎข้อบังคับใหม่เกี่ยวกับการทำธุรกิจนำเที่ยวเมื่อเดือนพฤษภาคม พ.ศ. 2552 เพื่อปกป้องนักท่องเที่ยวมากยิ่งขึ้น ทำให้กระทบต่อยอดการเดินทางของนักท่องเที่ยวจีน เพราะทำให้บริษัทนำเที่ยวต้องนำเสนอขายทัวร์ในราคาที่สูงขึ้น 20-30% โดยจะต้องระบุรายการการท่องเที่ยว และโรงแรมที่พัก พร้อมกิจกรรมต่างๆอย่างครบถ้วน ถือเป็นสัญญาที่บริษัทนำเที่ยวต้องให้บริการแก่ลูกค้าซึ่งฝ่ายจีนเชื่อว่า จะขจัดทัวร์ศูนย์เหรียญได้ ซึ่งจะต้องรอดูผลต่อไป

4.5.2 แหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนไม่หลากหลายมักซ้ำอยู่ที่เดิม จุดอ่อนประการหนึ่งของการจัดรายการท่องเที่ยวให้กับนักท่องเที่ยวจีน คือ แหล่งท่องเที่ยวซ้ำซากสำหรับนักท่องเที่ยวจีน คือ เน้นกรุงเทพฯ - พัทยาเป็นหลัก เมื่อรายการท่องเที่ยวส่วนใหญ่จัดกำหนดการอยู่เพียงแค่นี้ โอกาสที่นักท่องเที่ยวจีนจะเดินทางมาท่องเที่ยวซ้ำจึงมีอยู่น้อยมาก ทั้งๆ

ที่ไทยมีแหล่งท่องเที่ยวหลากหลายยิ่งกว่าประเทศอื่นใดในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้

4.5.3 ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมือง เป็นปัญหาที่เพิ่งเกิดเมื่อ 3-4 ปีที่ผ่านมา แต่ได้ส่งผลกระทบอย่างใหญ่หลวงต่อการท่องเที่ยวไทย โดยเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนที่มีความอ่อนไหวเกี่ยวกับเหตุการณ์ทางการเมือง ซึ่งในประเทศจีนไม่ได้มีเหตุการณ์ทำนองนี้ดังเช่นในประเทศไทย ซึ่งส่งผลให้ทางการจีนต้องออกประกาศเตือนเรื่องการท่องเที่ยวไทย เหล่านี้ล้วนส่งผลเลวร้ายต่อการท่องเที่ยวไทย และยังมีแนวโน้มว่าการแก้ไขวิกฤตการณ์ทางการเมืองของไทยซึ่งเป็นจุดอ่อนสำคัญไม่อาจกระทำได้ง่ายและเสร็จในเร็ววัน เหตุการณ์ทางการเมืองได้ส่งผลกระทบต่อทางลบต่อการท่องเที่ยวเกิดขึ้นเป็นระยะๆ ในช่วง 3-4 ปีที่ผ่านมา และไม่มีใครคาดหวังได้ว่าเหตุการณ์ทางการเมืองในประเทศไทยจะสงบลงได้อย่างไรและเมื่อใด

4.5.4 ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ ปัญหานี้แม้ว่าจะยังไม่ถึงขั้นรุนแรงมากนักที่จะกระทบต่อความเชื่อมั่นของนักท่องเที่ยวจีนในวงกว้าง เพราะขอบเขตเกิดขึ้นในวงจำกัด แต่คราวใดที่มีเหตุการณ์รุนแรงเกิดขึ้น เช่น การวางระเบิด การลอบทำร้ายที่มีผู้เสียชีวิตครั้งละหลายๆ คน ก็จะปรากฏข่าวในสื่อมวลชนของมณฑลกว่างตุงอยู่เสมอ และหากเป็นปัญหาเรื้อรังและปรากฏข่าวในสื่อมวลชนเป็นระยะๆ ในที่สุดก็จะบั่นทอนความเชื่อมั่นเกี่ยวกับความปลอดภัยในการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยในภาพรวมทั้งหมด

4.5.5 คนไทยยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยวจีน นักท่องเที่ยวจีนปกตินักท่องเที่ยวจีนชอบส่งเสียงอึกทึก พูดคุยเสียงดัง ไม่ค่อยเป็นระเบียบ รับประทานอาหารเร็ว ชอบสูบบุหรี่ ไม่นิยมดื่มน้ำเย็น ต้องดื่มน้ำร้อนในระหว่างรับประทานอาหาร หากเป็นนักท่องเที่ยวชาวกว่างตุงก็มีนิสัยต้องรับประทานอาหารผัดไม่ว่าลวกหรือผัด รวมทั้งซุปร้อนแกงจืด และผลไม้ทุกมื้อ และอาบน้ำทุกวัน นักท่องเที่ยวจีนไม่ว่ามาจากมณฑลหรือเมืองใดส่วนใหญ่แล้วอ่านพูดภาษาอังกฤษไม่ได้ สถานที่ท่องเที่ยวบางแห่งไม่มีป้ายหรือคำอธิบายเกี่ยวกับภาษาอังกฤษ หากได้มีทัศนศึกษาคุณภาพต่ำ นักท่องเที่ยวชาวจีนก็จะไม่ได้รับความรู้อะไรมาจากแหล่งท่องเที่ยวแห่งนั้น บุคลากรที่เกี่ยวข้องกับนักท่องเที่ยวจีนจำเป็นต้องมีความรู้ในการสื่อสาร หรือพูดและอ่านภาษาจีนได้ หรือแม้แต่เรื่องที่ดูเล็กน้อยแต่เป็นเรื่องใหญ่สำหรับอุปนิสัยนักท่องเที่ยวจีน เช่น โรงแรมที่พักควรมีกระติกต้มน้ำร้อนพร้อมชาจีนสำหรับนักท่องเที่ยวจีนดื่มไว้ด้วย เป็นต้น และสิ่งที่จำเป็นอย่างยิ่งอีกประการ คือ ป้ายต่างๆ ในแหล่งท่องเที่ยวยังขาดป้ายภาษาจีนอยู่มาก รวมทั้งข้อความต่างๆ ในโรงแรมที่พัก ซึ่งคณะสื่อมวลชนจีนกว่างตุงที่ผู้ศึกษาเคยพามาเยือนประเทศไทยได้ยกประเด็นนี้อยู่เสมอ และเห็นว่าป้ายภาษาญี่ปุ่น และภาษาเกาหลียังมีมากกว่าภาษาจีน ซึ่งการที่นักท่องเที่ยวจีนสามารถสื่อสารเป็นภาษาจีนได้กับบุคคลที่เกี่ยวข้องในวงการท่องเที่ยว เช่น โรงแรมที่พัก ร้านอาหาร สถานที่ท่องเที่ยว จะเป็นการช่วยให้

นักท่องเที่ยวจีนได้รับความสะดวกยิ่งขึ้น

พื้นฐานที่สำคัญประการหนึ่งของนักท่องเที่ยวจีน นักท่องเที่ยวจีนมีความแตกต่างจากนักท่องเที่ยวจากยุโรปหรือประเทศตะวันตกค่อนข้างมาก กล่าวคือ นักท่องเที่ยวจีนไม่นิยมพักผ่อนแต่เพียงอย่างเดียวในสถานที่ที่มีธรรมชาติสวยงาม เช่น หาดทราย เกาะแก่ง หรือภูเขา ไม่นิยมความเงียบสงบ แต่นักท่องเที่ยวจีนต้องการพักอาศัยอยู่ในโรงแรมหรูในเขตเมือง มีแสงสี มีสถานที่ที่จับจ่ายใช้สอยเงินทอง

4.6 จุดแข็ง (Strengths)

4.6.1 อุปนิสัยใจคอของคนไทยที่ต้อนรับนักท่องเที่ยวเป็นคุณลักษณะที่ดีเด่นประการหนึ่งของคนไทยทั่วไป คนไทยต้อนรับแขกนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี (foreigner-friendly) ไม่ได้มีความรู้สึกว่านักท่องเที่ยวเป็นคนต่างชาติที่ไม่ควรไว้วางใจ และคนไทยทั่วไปแล้วยังมีจิตใจที่ยินดีให้บริการ (service mind) อยู่ในวัฒนธรรม ไม่จำเป็นต้องอบรมหรือปลูกฝังสร้างขึ้นเฉพาะกิจเพื่อการท่องเที่ยว หรือเป็นการบริการที่มุ่งหวังในเรื่องเงินทองทรัพย์สินดังเช่นคนชาติอื่น แต่เป็นสิ่งที่เป็ณคุณลักษณะของคนไทยโดยทั่วไปอยู่แล้ว ซึ่งส่วนใหญ่แล้วได้สร้างความประทับใจให้กับนักท่องเที่ยวต่างชาติอยู่เสมอ

4.6.2 ประสบการณ์ความรู้ความเชี่ยวชาญทางด้านการท่องเที่ยว อุตสาหกรรมการท่องเที่ยวของไทยเจริญเติบโตมาช้านาน มีการจัดตั้งองค์การส่งเสริมการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยมาตั้งแต่ พ.ศ.2502 และพัฒนามาจนเป็นการท่องเที่ยวแห่งประเทศไทยในปี พ.ศ. 2522 ในส่วนของภาคเอกชนก็มีการจัดตั้งสมาคมไทยธุรกิจการท่องเที่ยว (Association of Thai Travel Agents: ATTA) มาตั้งแต่พ.ศ. 2511 การพัฒนาองค์กรและเครือข่ายเกี่ยวกับการท่องเที่ยวทั้งในภาครัฐและเอกชนถือว่ามีความเข้มแข็ง มีความรู้ความเชี่ยวชาญในกิจกรรมที่เกี่ยวกับการท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ประเทศไทยยังมีโรงแรมชั้นนำเป็นที่ยกย่องในระดับโลกมานาน รวมทั้งมีธุรกิจต่างๆ ที่อยู่ในวงการการท่องเที่ยวมาช้านาน

4.6.3 ไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจ มีหาดทรายและทะเลที่สวยงาม โดยข้อเท็จจริงไทยมีแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจหลากหลาย มีความสวยงาม มีพระบรมหาราชวังที่งดงาม มีวัดวาอาราม มีหาดทรายและทะเลที่สวยงาม เป็นแหล่งซื้อของที่หลากหลาย มีวัฒนธรรมที่น่าสนใจ สิ่งเหล่านี้ล้วนทำให้ประเทศไทยได้รับการยอมรับในระดับนานาชาติว่าเป็นแหล่งท่องเที่ยวชั้นนำของโลกแห่งหนึ่ง

4.6.4 รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว ตามที่ได้เคยกล่าวมาในบทที่ 2 เกี่ยวกับนโยบายของรัฐบาลในการส่งเสริมการท่องเที่ยว มีทั้งนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก โดยจะเร่งสร้างความเชื่อมั่นให้แก่นักท่องเที่ยวต่างชาติและเร่งรัดมาตรการกระตุ้นการท่องเที่ยว

รวมทั้งลดหย่อนค่าธรรมเนียมและค่าบริการที่เกี่ยวข้องกับการท่องเที่ยวเพื่อดึงดูดให้มีการเดินทางท่องเที่ยวเพิ่มขึ้น และนโยบายปรับโครงสร้างเศรษฐกิจ ภาคการท่องเที่ยวและบริการ นั้น ในส่วนของนโยบายเร่งด่วนที่จะเริ่มดำเนินการในปีแรก รัฐบาลก็ได้ดำเนินการในการยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตราประเภทท่องเที่ยวในระหว่างวันที่ 5 มีนาคม พ.ศ. 2552 – 4 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2552 และเพิ่งประกาศขยายระยะเวลาการยกเว้นค่าธรรมเนียมดังกล่าวออกไปเป็นหนึ่งรอบปี พ.ศ. ตั้งแต่วันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ถึงวันวันที่ 4 มีนาคม พ.ศ. 2553 ตามมติคณะรัฐมนตรีเมื่อวันที่ 21 เมษายน พ.ศ. 2552 และ 3 มิถุนายน พ.ศ. 2552

4.6.5 นอกจากนี้ นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี ได้เดินทางไปเยือนจีนอย่างเป็นทางการในระหว่างวันที่ 24-27 มิถุนายน พ.ศ. 2552 โดยระหว่างอยู่ที่กรุงปักกิ่ง นายกรัฐมนตรีได้กล่าวสุนทรพจน์ในงานเลี้ยงอาหารกลางวันในหัวข้อ Amazing Thailand, Amazing Value เมื่อวันที่ 25 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ที่ห้องแกรนด์บอลรูม โรงแรม JW Marriot โดยเนื้อหาสาระของสุนทรพจน์ครอบคลุมสาระเกือบทุกด้านเพื่อสร้างความมั่นใจและฟื้นฟูภาพลักษณ์ไทย เพื่อการส่งเสริมการท่องเที่ยว การค้า และการลงทุนในไทย หลังจากการเยือนจีนที่กรุงปักกิ่ง นายกรัฐมนตรีได้เดินทางไปเยือนนครกวางโจวในฐานะมณฑลที่สำคัญของจีนในระหว่างวันที่ 26-27 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ซึ่งนายกรัฐมนตรีได้กล่าวสุนทรพจน์ในหัวข้อ Amazing Thailand, Amazing Value ในงานสัมมนาเรื่อง การท่องเที่ยว ที่โรงแรมการ์เดน นครกวางโจว เมื่อวันที่ 27 มิถุนายน พ.ศ. 2552 ซึ่งมีบุคคลที่อยู่ในวงการท่องเที่ยวของมณฑลกวางตุ้งเข้าร่วมสัมมนาถึง 270 คน โดยเนื้อหาสาระของสุนทรพจน์นี้ นายกรัฐมนตรีต้องการสื่อให้นักท่องเที่ยวและนักธุรกิจของมณฑลกวางตุ้งทราบว่า ประเทศไทยมีอะไรบ้างที่สามารถเสนอตัวต่อนักท่องเที่ยวของกวางตุ้ง ดังนี้

4.6.5.1 กรุงเทพมหานครและนครกวางโจวกำลังจะลงนามในความตกลงเป็นบ้านพี่เมืองน้อง (sister-cities) ซึ่งจะเป็นความตกลงในรูปของความสัมพันธ์ในกรอบกว้างที่จะพัฒนาไปสู่เรื่องอื่นๆ ต่อไป

4.6.5.2 นายกรัฐมนตรีกล่าวถึงความสำคัญของนักท่องเที่ยวจากมณฑล ของกวางตุ้ง ซึ่งมีจำนวนเกือบร้อยละ 40 ของนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางไปเยือนประเทศไทยปีละเกือบ 1 ล้านคน

4.6.5.3 ประเทศไทยให้ความสำคัญกับอุตสาหกรรมการท่องเที่ยว ททท.ได้เปิดสำนักงานขึ้นในจีน 3 แห่งด้วยกัน คือ ที่กรุงปักกิ่ง นครเซี่ยงไฮ้ และเมืองฮ่องกง รัฐบาลดำเนินนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยวอย่างจริงจัง มีการยกเว้นค่าธรรมเนียมการตรวจลงตรา ทาง ททท.ได้ร่วมมือกับภาคเอกชนจีนในการส่งเสริมการท่องเที่ยว จนมีผลให้มีการเปิดการบินตรงระหว่างเมืองเซินเจิ้นกับกรุงเทพฯ และการบินเช่าเหมาลำระหว่างนครกวางโจวกับภูเก็ต

4.6.5.4 รัฐบาลได้อำนวยความสะดวกให้กับนักท่องเที่ยวจีนอย่างเต็มที่ ปรับปรุง

การภาคีให้บริการ และพัฒนาคุณภาพการท่องเที่ยวของทั้งสองประเทศ

4.6.5.5 สิ่งที่นักท่องเที่ยวต้องการคือ ความสะดวกสบายและปลอดภัย แม้ประเทศไทยจะมีปัญหาทางด้านการเมืองในช่วง 2-3 ปีมานี้ที่ได้ส่งผลกระทบต่อการท่องเที่ยว แต่รัฐบาลก็มีความมั่นใจว่า บัดนี้ สถานการณ์ได้เข้าสู่สภาวะปกติและพร้อมต้อนรับนักท่องเที่ยวชาวต่างประเทศแล้ว

บทที่ 5

บทสรุปและข้อเสนอแนะ

5.1 บทสรุป

มณฑลกวางตุ้งเป็นมณฑลที่มีการพัฒนาเศรษฐกิจที่ก้าวหน้าที่สุดและมีขนาดเศรษฐกิจที่ใหญ่ที่สุดของจีน มี GDP ในปี พ.ศ.2551 สูงที่สุดเมื่อเทียบกับทุกมณฑล นักท่องเที่ยวจากมณฑลกวางตุ้งเป็นนักท่องเที่ยวจีนที่เดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ด้วยเหตุผลหลายประการ นับตั้งแต่ความผูกพันทางสายเลือดที่คนไทยเชื้อสายจีนส่วนใหญ่มีบรรพบุรุษมาจากเมืองแต้จิ๋ว และเมืองซัวเถา ในมณฑลกวางตุ้ง การที่ไทยเป็นประเทศแรกที่จีนอนุญาตให้จัดกลุ่มทัวร์มาเที่ยวได้ (ADS) การก่อตั้งสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว การเป็นจุดทำค้าขายระหว่างไทยกับจีน ตลอดจนลักษณะทางภูมิศาสตร์ที่เอื้ออำนวยต่อการท่องเที่ยว และนโยบายเปิดประเทศของรัฐบาลจีนกลางในสมัยก่อน แต่ในช่วงระยะเวลา 10 ปีที่ผ่านมา นักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวางตุ้งได้ลดลงไปประมาณ 1 ใน 3 ส่วน หรือจากจำนวนตัวเลขเฉลี่ย 300,000 คน เป็น 200,000 คน การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ได้ศึกษาวิเคราะห์หาสาเหตุดังกล่าวโดยใช้การวิเคราะห์แบบ TOWS ซึ่งพบว่ามียากมายหลายสาเหตุหลายปัจจัยดังต่อไปนี้

5.1.1 ปัจจัยภายนอก ได้แก่ การที่ประเทศจีนเพิ่มจำนวนประเทศ ADS เท่ากับนักท่องเที่ยว มีทางเลือกเพิ่มขึ้น ชาว กวางตุ้งมีรายได้สูงขึ้น นิยมการเดินทางไปท่องเที่ยวไกลขึ้นและแพงขึ้น ประเทศคู่แข่งทางการท่องเที่ยวของไทยดำเนินนโยบายเชิงรุกทั้งทางด้านการประชาสัมพันธ์และการตั้งสำนักงานท่องเที่ยวของตนในนครกวางโจว ซึ่งเป็นเมืองเอกของมณฑลกวางตุ้ง การที่หน่วยงานการท่องเที่ยวของจีนประกาศเตือนนักท่องเที่ยวจีนเกี่ยวกับการเดินทางมาท่องเที่ยวประเทศไทยหลายครั้งในระยะ 2 ปีมานี้ ปัญหาการระบาดของโรคติดต่อ นับตั้งแต่โรคซาร์ส โรคไข้หวัดนก และ โรคไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 ตลอดจนวิกฤตเศรษฐกิจโลก

5.1.2 ปัจจัยภายใน ได้แก่ ปัญหาทัวร์ศูนย์เหรียญ ซึ่งเป็นปัญหาเรื้อรังสำหรับนักท่องเที่ยวจีนที่ดำเนินมาไม่น้อยกว่า 10 ปี ทำให้คุณภาพของการจัดรายการการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนตกต่ำลง แหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนยังไม่หลากหลายพอ มักจะซ้ำอยู่แหล่งเดิมๆ ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมืองของไทยโดยเฉพาะในช่วงเวลา 2-3 ปีที่ผ่านมา ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ และการที่คนไทยโดยทั่วไปและ

วงการธุรกิจการท่องเที่ยวยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยวจีน ซึ่งมีลักษณะนิสัยแตกต่างจากนักท่องเที่ยวชาติอื่น

5.2 ข้อเสนอแนะ

การนำเสนอข้อเสนอแนะของการศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ จะนำข้อมูลปัจจัยภายในและปัจจัยภายนอกของการที่ยอดจำนวนนักท่องเที่ยวมณฑลกว่างตุ้งตกลง มาพิจารณาโดยตาราง TOWS หรือ TOWS Matrix กล่าวคือ จะเป็นการคิดหากลยุทธ์ ซึ่งจะเป็นข้อเสนอแนะแนวทางในการดำเนินการเพื่อแก้ไขปัญหา

ตาราง TOWS Matrix จะแบ่งออกเป็น 8 ช่อง โดยมีช่องปัจจัยหลัก 4 ช่อง คือ โอกาส อุปสรรค ซึ่งเป็นปัจจัยภายนอก จุดอ่อน และจุดแข็ง ซึ่งเป็นปัจจัยภายใน ส่วนช่องกลยุทธ์ก็จะมี 4 ช่อง เช่นกัน โดยนำเอาปัจจัยหลักทั้ง 4 มาผสมผสานเข้าด้วยกัน กล่าวคือ

SO Strategy: กลยุทธ์ที่จะนำจุดแข็งภายในของไทยมาทำให้โอกาสภายนอกมีมากขึ้น

ST Strategy : กลยุทธ์ที่จะเสริมจุดแข็งภายในของไทยเพื่อลดอุปสรรคจากปัจจัยภายนอก

WO Strategy: กลยุทธ์ที่จะลดจุดอ่อนภายในของไทยโดยการใช้โอกาสจากภายนอก และ

WT Strategy: กลยุทธ์ที่จะลดจุดอ่อนภายในของไทยและปัจจัยภายนอกที่เป็นอุปสรรค ทั้งนี้ ดังรายละเอียดปรากฏในตาราง TOWS Matrix ข้างล่างนี้

	External Opportunities(O)	External Threats (T)
	1. ไทยเป็นแหล่งท่องเที่ยวยอดนิยม 2. ไทยจีนมีวัฒนธรรมคล้ายคลึงกัน 3. การมาท่องเที่ยวไทยราคาไม่สูง	1. จีนเพิ่มจำนวนประเทศ ADS 2. ชาวต่างชาติมีรายได้สูงขึ้น 3. ประเทศคู่แข่งดำเนินนโยบายเชิงรุก 4. จีนออกประกาศเตือนเรื่องการท่องเที่ยวไทย 5. ปัญหาการระบาดของโรคติดต่อ 6. วิกฤตเศรษฐกิจทั่วโลก
Internal Strengths (S)	SO	ST
1. อุปนิสัยใจคอของคนไทยที่ต้อนรับนักท่องเที่ยว 2. ประสบการณ์ความรู้ความเชี่ยวชาญทางการท่องเที่ยว 3. รัฐบาลมีนโยบายส่งเสริมการท่องเที่ยว 4. มีหาดทรายและทะเลที่สวยงามและแหล่งท่องเที่ยวน่าสนใจ	1. กำหนดแนวทางการประชาสัมพันธ์เชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวกับน้ำใจคนไทย 2. การประชาสัมพันธ์ที่นำเสนอภาพลักษณ์อย่างต่อเนื่องในสื่อท้องถิ่น 3. กระชับความสัมพันธ์กับผู้นำทางการท่องเที่ยวของมณฑล	1. เน้นการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบประเทศคู่แข่ง 2. ศึกษาวิธีดำเนินการของประเทศคู่แข่ง 3. ส่งเสริมการจัดรายการท่องเที่ยวแบบ high-end และเน้นทำตลาดเฉพาะกลุ่ม 4. จัดสรรงบประมาณให้พอ
Internal Weaknesses (W)	WO	WT
1. ทวีร์ศูนย์เหรียญ 2. แหล่งท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนไม่หลากหลาย 3. ปัญหาวิกฤตการณ์ทางการเมือง 4. ปัญหาความไม่สงบในสามจังหวัดชายแดนภาคใต้ 5. คนไทยยังขาดความเข้าใจเกี่ยวกับลักษณะของนักท่องเที่ยวจีน	1. ร่วมมือกับทางท้องถิ่นในการจัดทำทวีร์ศูนย์เหรียญ 2. ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวจีน 3. เสริมสร้างความเข้าใจลักษณะนักท่องเที่ยวจีนให้แก่วงการธุรกิจการท่องเที่ยว	1. หน่วยงานรัฐจัด Road Show เป็นประจำ 2. หน่วยงานรัฐเข้าร่วมงานแฟร์ต่างๆ ในมณฑลกว่างตุง 3. ทบทวนการจัดตั้ง สนง. ททท. ที่นครกว่างโจว 4. หน่วยงานไทยร่วมกันฟื้นฟูภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย 5. หน่วยงานรัฐควรเชิญสื่อมวลชนจีนกว่างตุงเยือนไทยเป็นประจำ

ตารางที่ 4 ตาราง TOWS Matrix เพื่อวิเคราะห์หาแนวทางแก้ไขปัญหา

ดังนั้น ข้อเสนอแนะที่การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้เสนอเพื่อเป็นแนวทางในการเพิ่มยอดจำนวนนักท่องเที่ยวมณฑลกว๋างดั่งให้กลับมาสูงเท่าเดิมหรือมากกว่าที่เคยเป็น ดังนี้

5.2.1 ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

5.2.1.1 ทบทวนการจัดตั้งสำนักงาน ททท. ที่นครกว๋างโจว แทนที่จะเปิดที่นครเฉิงตู มณฑลเสฉวน หรือนครคุนหมิง มณฑลยูนนาน ซึ่งในข้อเท็จจริง จะเห็นได้ว่าขณะนี้ไม่มีสำนักงาน ททท. จัดตั้งขึ้นที่นครกว๋างโจว ยังมีนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว๋างดั่งเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุด ถ้าหากว่ามีสำนักงาน ททท. ตั้งและทำงานอยู่ในพื้นที่ จะมีนักท่องเที่ยวมณฑลกว๋างดั่งเดินทางมาประเทศไทยมากเพียงใด การที่นักท่องเที่ยวจากกว๋างดั่งเดินทางไปท่องเที่ยวประเทศไทยมากที่สุดมาจากปัจจัยต่างๆ ตามที่กล่าวไว้ในบทที่ 3 หากมีสำนักงาน ททท. เปิดขึ้นที่นครกว๋างโจว ก็จะช่วยส่งเสริมตัวเลขนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกว๋างดั่งมาเยือนประเทศไทยมากขึ้นได้ในระยะยาว เพราะเมื่อมีสำนักงาน ททท. ตั้งอยู่ในพื้นที่ จะทำให้สามารถปฏิบัติงานส่งเสริมการท่องเที่ยวได้สะดวกและรวดเร็วกว่า สามารถติดต่อพบปะกับบุคคลที่อยู่ในวงการท่องเที่ยวได้ตลอดเวลา อาทิเช่น บริษัทการท่องเที่ยว บริษัทการบิน สมาคมธุรกิจการท่องเที่ยว สื่อมวลชน และนักท่องเที่ยวเอง รวมทั้งสามารถเข้าถึงหน่วยงานด้านการท่องเที่ยวของมณฑลได้โดยสะดวกและทันเห การณ์

การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ไม่ได้คัดค้านการเปิดสำนักงาน ททท. ขึ้นที่นครคุนหมิงหรือนครเฉิงตู เพียงแต่เห็นว่า ควรมีการจัดลำดับความสำคัญของเมืองที่มีศักยภาพทางด้านการท่องเที่ยวมากที่สุดก่อน ถ้าหากเป้าหมาย คือ ต้องการเพิ่มจำนวนนักท่องเที่ยวจีนให้มาท่องเที่ยวประเทศไทยมากขึ้น

5.2.1.2 ทางของไทยควรต้องร่วมมือกับทางการเงินอย่างจริงจังในการกำจัดทวิ์ศูนย์เหรียญ เพราะการจะดำเนินการได้ผลต้องทำควบคู่กันไปทั้งสองฝ่าย โดยให้ฝ่ายจีนเริ่มดำเนินการตั้งแต่ต้นทาง ส่วนฝ่ายไทยจะดำเนินการในส่วนของปลายทาง ซึ่งควรมีการประชุมหารือระหว่างฝ่ายไทยและฝ่ายจีนเพื่อแสวงหาแนวทางความร่วมมือเป็นรูปธรรม ซึ่งในส่วนของไทยเองก็ได้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหานี้มาเป็นระยะๆ โดยมีตั้งแต่มาตรการป้องกัน มีการทำบันทึกความตกลงร่วมกับชมรมผู้ค้าอัญมณีไทยสำหรับนักท่องเที่ยว มีการกำหนดมาตรฐานราคาและให้การรับรองร้านค้าอัญมณีที่ได้มาตรฐาน มีการจัดระบบเฝ้าระวังความปลอดภัยให้แก่นักท่องเที่ยว มีการจัดตั้งศูนย์บริการนักท่องเที่ยว และมีมาตรการปราบปราม โดยมีการจับกุมผู้กระทำความผิดต่อนักท่องเที่ยวโดยใช้กฎหมายหลายฉบับ เช่น พ.ร.บ. ธุรกิจนำเที่ยวและมัคคุเทศก์ พ.ศ. 2547 พ.ร.บ.การทำงานของคนต่างด้าว พ.ศ. 2547 และ พ.ร.บ.สถานบริการ พ.ศ.2547 เป็นต้น

อย่างไรก็ดี แม้ว่าไทยจะมีกฎหมายหลายฉบับที่คุ้มครองนักท่องเที่ยว แต่ปัญหาที่ประสบอยู่เป็นประจำในสังคมไทย คือ ปัญหาการบังคับใช้กฎหมาย กฎหมายมีก็ครบนั้นจะไม่มีประโยชน์อะไรเลย หากไม่มีการบังคับใช้กฎหมาย ดังนั้น ปัญหาตัวรัฐศูนย์เหรีจึงจำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องมีการมีหน่วยงานของจีนเข้ามาร่วมแก้ไขปัญหานี้กับฝ่ายไทยด้วยเพื่อหาทางป้องกันหรือแก้ปัญหาดังแต่ต้น

5.2.1.3 ส่งเสริมแหล่งท่องเที่ยวใหม่ๆ สำหรับนักท่องเที่ยวจีน เช่น ภูเก็ต กระบี่ พังงา เกาะสมุย หัวหิน เชียงใหม่ เชียงราย เป็นต้น ซึ่งแหล่งท่องเที่ยวสำหรับรสนิยมของนักท่องเที่ยวจีนนั้น จะต้องเป็นแหล่งท่องเที่ยวที่มีความหลากหลาย มีกิจกรรมหลายอย่าง และมีความคึกคักไม่เงียบสงัด ซึ่งเห็นได้ชัดเจนในกรณีของภูเก็ต มีทะเลมีหาดทรายที่สวยงาม มีรายการโชว์ที่น่าตื่นตาตื่นใจอย่างเช่น ภูเก็ตแฟนตาซี และมีราตรีที่คึกคัก สามารถจับจ่ายซื้อสินค้าได้หลากหลาย มีแหล่งท่องเที่ยวทางวัฒนธรรม มีแม้กระทั่งช้างล่องลำธารที่พังงาที่อยู่ใกล้กับเกาะภูเก็ต และนักท่องเที่ยวยังสามารถเดินทางท่องเที่ยวต่อไปยังแหล่งท่องเที่ยวใกล้เคียงได้ คือ พังงาและกระบี่

5.2.1.4 กำหนดนโยบายการประชาสัมพันธ์เชิงรุกแบบประเทศคู่แข่ง ดังเช่น มาเลเซีย หรือเกาหลีใต้ ที่มีจำนวนนักท่องเที่ยวนานาชาติเดินทางไปท่องเที่ยวมากกว่ามาท่องเที่ยวประเทศไทย ทั้งๆ ที่มีแหล่งท่องเที่ยวน้อยกว่าประเทศไทย และทำต่อเนื่องเป็นโครงการหลายปี โดยศึกษาวิธีดำเนินการของประเทศคู่แข่งว่ามีกลยุทธ์อย่างไรในการส่งเสริมการท่องเที่ยว แล้วนำมาพิจารณาปรับใช้เพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทย

5.2.1.5 แนวทางการประชาสัมพันธ์ควรเชื่อมโยงแหล่งท่องเที่ยวที่น่าสนใจกับน้ำใจคนไทยที่ต้อนรับนักท่องเที่ยวด้วยความจริงใจ โดยเฉพาะการต้อนรับนักท่องเที่ยวจีน โดยเน้นการประชาสัมพันธ์สำหรับตลาดจีนโดยเฉพาะ

5.2.1.6 ส่งเสริมการจัดรายการท่องเที่ยวแบบ high-end หรือสำหรับนักท่องเที่ยวจีนระดับบน เพื่อดึงนักท่องเที่ยวมณฑลกว่างตุ้งที่มีรายได้สูงให้กลับมาท่องเที่ยวไทย รวมทั้งเน้นทำตลาดเฉพาะกลุ่ม เช่น ตลาดกลุ่มผู้เข้าร่วมประชุมสัมมนา ตลาดคนรักนกกอล์ฟ ตลาดกลุ่มนักศึกษา ตลาดกลุ่มคู่แต่งงานใหม่ หรือมีกิจกรรมพิเศษที่ไม่เหมือนประเทศอื่น เช่น จัดงานแต่งงานใต้ท้องทะเลเช่นที่ได้ดำเนินการที่จังหวัดตรัง เป็นต้น

5.2.1.7 กระชับความสัมพันธ์กับผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวของมณฑล ซึ่งเป็นเรื่องสำคัญที่หน่วยงานฝ่ายไทย โดยเฉพาะหน่วยงานของฝ่ายไทยที่ดูแลรับผิดชอบอยู่ในพื้นที่สามารถดำเนินการได้ การกระชับความสัมพันธ์สามารถดำเนินการได้หลายรูปแบบ นับตั้งแต่การเข้าเยี่ยมชมการะวะ การเชิญรับประทานอาหาร การเชิญเข้าร่วมงานที่หน่วยงานฝ่ายไทยเป็

จัด การเข้าร่วมงานที่หน่วยงานทางด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเป็นผู้เชิญ และการจัดโครงการเชิญผู้นำทางด้านการท่องเที่ยวของมณฑลเยือนประเทศไทย เป็นต้น

5.2.1.8 หน่วยงานที่เกี่ยวข้องของภาครัฐควรเสริมสร้างความเข้าใจในลักษณะเฉพาะนักท่องเที่ยวจีนตลอดจนรสนิยมของนักท่องเที่ยวจีนให้แก่วงการธุรกิจการท่องเที่ยว และสนับสนุนการส่งเสริมการท่องเที่ยวทางอ้อม อาทิ เช่น การเรียนการสอนภาษาจีน เป็นต้น

5.2.1.9 สิ่งสำคัญที่จำเป็นอย่างยิ่ง คือ งบประมาณ โครงการทุกโครงการกลยุทธ์ วิธีดำเนินการต่างๆ ไม่สามารถที่จะดำเนินการไปได้หากไม่มีงบประมาณสนับสนุน รัฐบาลควรจัดสรรงบประมาณอย่างเต็มที่สำหรับการส่งเสริมการท่องเที่ยว โดยเฉพาะอย่าง การส่งเสริมการท่องเที่ยวสำหรับนักท่องเที่ยวจีนให้มาเยือนประเทศไทย การจัดสรรงบประมาณให้เต็มที่ ให้หน่วยงานสามารถดำเนินงานส่งเสริมการท่องเที่ยวได้อย่างมีประสิทธิภาพ เปรียบเสมือนการลงทุนทางด้านการท่องเที่ยว เพราะรายได้จากอุตสาหกรรมท่องเที่ยวที่เป็นผลตามมา ถือเป็นรายได้หลักที่สำคัญประการหนึ่งต่อระบบเศรษฐกิจของประเทศไทย โดยเฉพาะอย่างยิ่งในยุคปัจจุบันที่ภาคการส่งออกซึ่งเป็นปัจจัยหลักในการขับเคลื่อนทางเศรษฐกิจของประเทศไทยมีแนวโน้มที่จะลดลง หากรายได้จากภาคการท่องเที่ยวสูงขึ้น ก็มีส่วนทำให้เศรษฐกิจของประเทศไทยขยายตัวได้ดีขึ้น

5.2.2 ข้อเสนอแนะในการดำเนินการ

5.2.2.1 หน่วยงานรัฐจัด Road Show ในเขตมณฑลกว๋างดุงเป็นประจำ ซึ่งหน่วยงานที่เหมาะสมที่จะเป็นผู้ดำเนินการ คือ ททท. ปกติ สำนักงาน ททท.ฮ่องกง ร่วมกับ ททท. ที่กรุงเทพฯ ดำเนินการอยู่แล้ว แต่ควรทำเป็นประจำสม่ำเสมอ โดยเน้นไปที่เมืองที่มีศักยภาพของมณฑลกว๋างดุง เช่น กวางโจว เซินเจิ้น จูไห่ ตงก่วน ชัวเถา ผอซาน เป็นต้น

5.2.2.2 หน่วยงานรัฐเข้าร่วมงานแฟร์ต่างๆ ในมณฑลกว๋างดุงเป็นประจำ ซึ่งในเมืองต่างๆ มณฑลกว๋างดุงมีงานต่างๆ จัดอยู่เป็นประจำตลอดทั้งปี ควรที่หน่วยงานภาครัฐ ไม่ว่าจะเป็นสำนักงาน ททท. เมืองฮ่องกง หรือสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว หรือแม้แต่บริษัท การบินไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานกวางโจว ก็ควรออกบูธจัดกิจกรรมเพื่อส่งเสริมการท่องเที่ยวไทยเป็นประจำ

5.2.2.3 หน่วยงานภาครัฐทั้งจากส่วนกลางและส่วนที่ประจำการในต่างประเทศควรมีโครงการนำสื่อมวลชนมณฑลกว๋างดุงเยือนไทยเป็นประจำ โครงการนี้สามารถทำได้ทั้งสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจว สำนักงาน ททท. ฮ่องกง และบริษัทการบินไทย จำกัด (มหาชน) สำนักงานกวางโจว และควรร่วมมือประสานงานกันอย่างใกล้ชิด

5.2.2.4 หน่วยงานไทยร่วมกันฟื้นฟูภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทย

นอกเหนือจากงานประจำของสถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวางโจวแล้ว หน่วยงานทีมประเทศไทยควรมีโครงการร่วมกันดำเนินโครงการฟื้นฟูภาพลักษณ์การท่องเที่ยวไทยอย่างสม่ำเสมอ

5.2.2.5 ดำเนินการประชาสัมพันธ์ที่นำเสนอภาพลักษณ์อย่างต่อเนื่องในสื่อท้องถิ่น ไม่ว่าจะเป็นสื่อโทรทัศน์ วิทยุ หนังสือพิมพ์ หรืออินเทอร์เน็ต โดยทำเป็นโครงการต่อเนื่องไม่น้อยกว่า 2-3 ปี

การศึกษาส่วนบุคคลฉบับนี้ได้นำเสนอแนวทางการแก้ไขปัญหานักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวางตุ้งขึ้นมายุ่งในระยะเวลาการศึกษาที่จำกัด แต่ก็สามารถใช้เป็นแนวทางในการพิจารณาที่จะศึกษาให้ละเอียดลงไปอีกได้ ซึ่งผู้ศึกษามีความเชื่อว่า การศึกษาในเรื่องนี้อย่างจริงจังและมีการระดมความคิดเห็นจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องทั้งภาครัฐและเอกชน จะช่วยให้สามารถเพิ่มยอดจำนวนนักท่องเที่ยวจีนจากมณฑลกวางตุ้งให้กลับมามีจำนวนไม่น้อยกว่า 300,000 รายต่อปี ดังเมื่อ 10 ปีก่อน หรืออาจจะมากกว่านี้ก็เป็นสิ่งที่เป็นไปได้

สุดท้าย ขอยกคำกล่าวของนายกว่าน มู่ (Guan Mu) เอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย ซึ่งได้บรรยายพิเศษในหัวข้อ Soft Power Diplomacy and Cultural Diplomacy ให้แก่คณะผู้เข้ารับการอบรมหลักสูตรนักบริหารการทูต รุ่นที่ 1 ณ สถานเอกอัครราชทูตสาธารณรัฐประชาชนจีนประจำประเทศไทย เมื่อวันที่ 9 กรกฎาคม พ.ศ. 2552 ซึ่งได้กล่าวในส่วนของการท่องเที่ยวว่า การที่นักท่องเที่ยวจีนมาเที่ยวประเทศไทยน้อยลง เป็นเรื่องชั่วคราว เนื่องจากมีปัจจัยหลายอย่างประกอบกัน อาทิ วิกฤตเศรษฐกิจที่เกิดขึ้นทั่วโลก ปัญหาการระบาดของไข้หวัดใหญ่สายพันธุ์ใหม่ 2009 และปัญหาเรื่องทัวร์ศูนย์เหรียญที่ทั้งไทยและจีนตกลงที่จะหาทางแก้ไข โดยจะหาทางปรับปรุงวิธีดำเนินการด้านการท่องเที่ยว นายกว่าน มู่ ย้ำว่า เราต้องมีความมั่นใจในเรื่องการท่องเที่ยว เมื่อปัจจัยที่เกี่ยวข้องได้คลี่คลายลง ชาวจีนก็จะกลับมาเลือกประเทศไทยเป็นแห่งแรก เพราะมีความผูกพันกันมานาน นักท่องเที่ยวจีนเมื่อมาเที่ยวที่ไทย ก็มีความสุขสบายและสบายใจ ประเทศไทยมีการดูแลนักท่องเที่ยวเป็นอย่างดี ซึ่งตนเองก็เชื่อมั่นว่าจะมีการพลิกฟื้นในเร็ววัน

บรรณานุกรม

Guangdong Statistical Yearbook 2008. Beijing: China Statistics Press

คำแถลงนโยบายของคณะรัฐมนตรี นายอภิสิทธิ์ เวชชาชีวะ นายกรัฐมนตรี แถลงต่อรัฐสภา วันจันทร์
ที่ 29 ธันวาคม พ.ศ. 2551. ราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ 125. กรุงเทพฯ: สำนักเลขาธิการ
คณะรัฐมนตรี, 2551

ละเอียด ศิลาน้อย. “วิเคราะห์จุดแข็ง-จุดอ่อน ไปทำไม?” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www2.tat.or.th/tat/e-journal/upload/36/TOWS%20Matrix.pdf>

“ข้อมูลพื้นฐานมณฑลกว่างตุง” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก : <http://www.thaibizchina.com/thaibiz/city/county.php?name=Guangdong>

“รายงานมาตรการการส่งเสริมการคุ้มครองนักท่องเที่ยวจีน” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.ryt9.com/s/cabt/16754>

“สถิตินักท่องเที่ยวจีนเดินทางเข้าประเทศไทย” [ออนไลน์]. เข้าถึงได้จาก: <http://www.tourism.go.th/2009/th/home/index.php>

“已开放的出境旅游目的地国家” [Online]. Available: <http://www.cnta.gov.cn/html/2009-5/2009-5-13-10-53-54953.html>

“Chinese Tourist Flow To Malaysia Unhit By New Markets” [Online]. Available: <http://www.bernama.com/bernama/v5/newsindex.php?id=340574>

“Persons Who Entered or Departed from Japan by Nationality” [Online]. Available: <http://www.stat.go.jp/english/data/nenkan/1431-02.htm>

“Visa: South Korea simplifies Chinese tourist visa procedure again” [Online]. Available: <http://life.globaltimes.cn/travel/2009-07/448110.html>

ประวัติผู้เขียน

นายอรรถพร พุทธิกำพล

ประวัติการศึกษา

ศิลปศาสตรบัณฑิต (สังคมศาสตร์)	มหาวิทยาลัยเกษตรศาสตร์
นิติศาสตรบัณฑิต	มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์
Master of Laws	Victoria University of Wellington, New Zealand

ประวัติการรับราชการ

เจ้าหน้าที่การทูต 3	กองหนังสือเดินทาง	เมษายน 2518
รองกงสุล	สถานกงสุลใหญ่ ณ เมืองปีนัง	ธันวาคม 2522
เจ้าหน้าที่การทูต 5	กรมพิธีการทูต	ธันวาคม 2526
เลขานุการเอก	สถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงเวลลิงตัน	มิถุนายน 2533
เจ้าหน้าที่การทูต 7	กรมองค์การระหว่างประเทศ	สิงหาคม 2536
รองกงสุลใหญ่	สถานกงสุลใหญ่ ณ นครเชียงใหม่	กันยายน 2539
ผู้อำนวยการกองการสื่อสาร	สำนักงานปลัดกระทรวง	มกราคม 2544
ผอ.ศูนย์เทคโนโลยีสารสนเทศและการสื่อสาร	สำนักงานปลัดกระทรวง	มกราคม 2546
รองกงสุลใหญ่	สถานกงสุลใหญ่ ณ นครกวังโจว	เมษายน 2548
ตำแหน่งปัจจุบัน		
รักษาการกงสุลใหญ่	สถานกงสุลใหญ่ ณ นครหนานหนิง	สิงหาคม 2552